БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 211 (4310)
15 СЕНТЯБРЬ 1980 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ПРАВДА» саҳифаларида

✦ КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқига дам олгани келган Монголия Халқ-революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Буюк халқ хурали Президиумининг Раиси Ю. Цеденбал 13 сентябрь куни Москвадан ватанига жўнаб кетди.

✦ «Бутун халқнинг иши»— газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади. «КПССнинг навбатдаги съездига тайёргарлик, ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, «фақат коммунистларнинг эмас, бутун халқнинг иши» бўлиб қолганлиги оламшумул, чинакам тарихий аҳамиятга эга бўлган фактдир. Пойтахт меҳнаткашлари ёки Қозоғистон қўриғи механизаторларининг, Ленинград ишчилари ёки Ўзбекистон пахтакорларининг, Кузбасс шахтёрлари ёки Украина қурувчиларининг, Тюмень, Оренбург, Бошқирдистон нефтчилари, газчилари ёки Байкал-Амур магистрали қурувчиларининг кўпминг кишилик отрядини олмайлик — ҳамма ерда юксак меҳнат ва сиёсий активлиги ҳукм сурмоқда», дейилади жумладан бош мақолада.

✦ Мамлакатимиз ҳаётига доир «Янгиликлар панорамаси», меҳнаткашларнинг редакцияга йўллаган мактублари, чет эллардан олинган телеграммалар, спорт хабарлари босилган.

Комсомол аъзоси Матлуба Йўлчиева бир неча йилдан буён 2-пойафзал фабрикасининг 1-цехида фидокорона меҳнат қилмоқда. У танаворларни бичишда тежамга алоҳида эътибор беради. Коммунистик меҳнат зарбдори кундалик нормасини доимо ошириб адо этмоқда.

СУРАТДА: М. Йўлчиева. — И. Шоноғомов фотоси.

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛИДА ЗАРБДОРЛАРЧА ИШЛАЙЛИК

Йиллик план — муддатидан илгари

ҲАЙДОВЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Бугунги кунда шаҳримиздаги 6-таксопаркнинг 180 ҳайдовчиси келгуси беш йиллик ҳисобига меҳнат қиляпти. Улар бундай ютуққа иш вақтидан самарали фойдаланиб, пассажирларга намунали хизмат кўрсатаётганликлари туфайли эришдилар. Беш йиллик пешқадамлари сафида Ш. Володарский, А. Жабборов, В. Комаров, И. Глуштейн каби тажрибали шофёрлар бор. Улар якунловчи йил планини ҳам август ойидаёқ бажариб қўйишган. Эндиликда меҳнат пешқадамларининг яна икки юздан ортиқ издоши йиллик планларини Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги байрамигача бажариш учун курашяпти.

Таксопарк коллективи самарали меҳнат қилаётганлигини қуйидаги мисоллардан ҳам билса бўлади. Жумладан, саккиз ойлик план муддатидан беш кун олдин бажарилди. Планга қўшимча 73 минг 800 сўм даромад кўрилди. Бу ютуққа бригада пудрати усулида меҳнат қилаётган иккита бригада ҳайдовчилари қўшган ҳисса катта бўлди.

Эндиликда ҳайдовчилар барча имкониятларини КПССнинг съезди шарафига олган юксак социалистик мажбуриятларини бажаришга сафарбар этяптилар. Чунки коллектив беш йиллик планини 7 ноябргача, йиллик планини эса 26 декабргача бажариш ниятида. Пландан ташқари 120 минг сўм фойда, 95 минг сўм даромад олиш кўзда тутилган. Ҳар бир ҳайдовчи тежалган ёнилғида икки кун ишлаб бериш мажбуриятини олган.

«Компрессор» заводи машинасозлари ПР—10М маркали компрессор машиналари ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирмоқдалар. Корхона меҳнат аҳли беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини муддатидан аввал бажаришга аҳд қилган.

СУРАТДА: корхона йиғув-механика цехининг 1982 йил топшириқларини адо этаётган илғор йиғувчи-слесари Н. Порунов.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНИДА

Бинокорлар ҳиммати

БУГУН

Собир Раҳимов районидаги «Марказ — 17» кварталида янги беш қаватдан иборат 55 квартирага мўлжалланган турар жой биноси фойдаланишга тахт қилиб қўйилди. Уни Р. Солиҳов ва Ю. Абдулҳакимов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари қуришди.

«Главташкентстрой»нинг «Жилстрой» трестига қарашли бу бригадалар трест бўйича социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

Айни пайтда улар қурган бино атрофи ободонлаштирилиб, кўчатлар ўтқазилмоқда.

М. ФЕЛЬДМАН.

ЁЗ НЕЪМАТИ

Ҳозир Наманганнинг олмаси-ю анжири, беҳиси-ю анори, узуми-ю шафтолиси ғарқ пишарга тўлган пайт. Миришкор боғбонлар ана шу ширин-шакар меваларни ўз вақтида нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олмоқдалар.

Чуст районидаги «Коммунизм» совхози азаматлари ҳосил йиғим-теримини, айниқса, авж олдириб юборишган. Ҳозиргача 300 тонна картошка, 100 тонна мева тайёрланиб, бу соҳадаги йиллик топшириқ бажарилди. 850 тонна ўрнига 1000 тонна узум етиштириш мажбуриятини олган соҳибкорлар ҳар куни 50—80 тоннадан узум узмоқдалар. М. Ғойибназарова, Р. Жондошева, М. Жўраева, М. Сиддиқова каби миришкор деҳқонлар ҳар куни 300 ўрнига 750 килограммдан узум узишяпти.

— Тайёрланаётган ёз неъматларининг, — дейди совхоз директори Ғ. Эргашев, — 30 проценти Тошкент шаҳри меҳнаткашларига жўнатиляпти. Шунингдек, РСФСРнинг марказий шаҳарларига, Узоқ Шарқ, БАМга ҳам мева, узум жўнатилиб, бу шаҳарлар аҳолиси кўнглини хушнуд этмоқдамиз.

И. РУСТАМОВ.

БУЮРТМА БАЖАРИЛДИ

СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг коллективи КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленуми қарорларидан руҳланиб, қишлоқ аҳлининг буюртмасини муваффақиятли бажарди. Бу коллектив 1 сентябргача— пахта йиғим-терими мавсуми бошланишига қадар механизаторларга 20723 та трактор прицепини жўнатди. Бу топшириқда кўзда тутилганига қараганда 723 та ортиқдир.

Тракторсозлар КПСС XXVI съезди шарафига зарбдор вахтада туриб ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили ва умуман беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун қўшимча резервларни ишга солмоқдалар. (ЎзТАГ).

Учинчи боғча

БУГУН

пойтахтимизнинг Чилонзор массивидаги Фарҳод кўчасида янги 280 ўринли болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Боғча биносини «Главташкентстрой» 153-трестига қарашли 14-қурилиш бошқармаси бригадалари тиклашди. Айниқса Иван Тен бошлиқ бригада қурувчилари жонбозлик кўрсатишди. Кичкинтойлар масканига сайқал бериш ҳамда ободонлаштириш ишларини пардозлаш ва «Таштрансспецстрой» тресги бригадалари бажаргандлар.

— Мазкур боғча,— дейди бошқарма бош инженери Сергей Сааков,— бу ерда қурилган боғчаларнинг учинчисидир.

ШАҲРИМ — ФАХРИМ

КЎКАЛАМЗОРЛАШТИРИШ АВЖИДА

Пойтахтимизнинг Ленин райони ободонлаштириш бошқармаси коллективи кузги кўкаламзорлаштириш ишларини жадал бошлаб юборди. Кейинги пайтда Лоҳутий кўчасининг автомобиль йўл институти территориясида, айниқса кўп иш бажарилди. Бу ерда уч минг квадрат метр жойга чим ётқизилди. Минг тупдан ортиқ атиргул кўчатлари ўтқазилди. Бир ярим минг погон метр суғориш тармоқлари ётқизилди. Бундан ташқари умумий майдони 1000 квадрат метрли йўлкалар сифатли асфальт қилинди.

Эндиликда Лоҳутий кўчасининг қолган қисми четларига ва Тарас Шевченко кўчаси четларига чим ётқизиляпти. Шаҳримизнинг қадимий Салор канали соҳилларини бетонлаш ишлари давом эттириляпти. Яшил ниҳолларни парваришлаш, агротехника тадбирларини ўтказишга ҳам катта эътибор бериляпти.

Кузги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юмушларини бажаришда кўкаламзорлаштирувчилар Р. Арбузов, Н. Медякова, ирригатор А. Хонкелдиев ва В. Скок бошчилигидаги асфальтловчилар бригадаси ишчилари, айниқса ғайрат кўрсатишяпти.

Район ободонлаштирувчилари кузги кўкаламзорлаштириш пайтида ҳаммаси бўлиб умумий майдони 2 гектар бўлган бешта янги микрохиёбон барпо қилишади ва марказий кўчаларда 5 минг квадрат метр жойда кўкаламзорлаштириш ишларини бажаришади.

Кичкинтойлар учун

Пойтахтимизнинг «Марказ-6» кварталида қад ростлаётган янги-янги осмонўпар бинолар, идора ва савдо магазинлари унинг чиройини ошириб, кўркига кўрк қўшмоқда. Кварталда истиқомат қилувчиларнинг фарзандлари учун бу ерда яна бир болалар боғчаси қад ростлаяпти.

БУГУН

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» 6-ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ 70-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИНИНГ НИКОЛАЙМИН БОШЛИҚ КОММУНИСТИК МЕҲНАТ БРИГАДАСИ АНА ШУ БОҒЧА БИНОСИНИНГ МОНТАЖ ИШЛАРИНИ НИҲОЯСИГА ЕТКАЗДИ. Боғча икки қаватдан иборат бўлиб, у 160 нафар кичкинтой учун мўлжаллангандир.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари—амалда

МАРРАГА ЯҚИНЛАШИШМОҚДА

«ТЕКСТИЛЬЩИК» СОВХОЗИДАГИ ЧЎЧҚАЧИЛИК КОМПЛЕКСИНИ ТИКЛАЕТГАН ҚУРУВЧИЛАР БЕЛГИЛАНГАН МАРРА ТОМОН ЯҚИНЛАШИШМОҚДА.

Комплекс қурилиши бўйича шаҳар штабининг навбатдаги йиғилиши бўлди. Йиғилиш Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин раислигида ўтди.

Ишчи планёркасида Чилонзор, Куйбишев ва Фрунзе районларининг қурилиш бўлинмалари яхши меҳнат қилаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Чилонзорликлар шаҳар ҳашарида қатнашаётганлар орасида биринчи бўлиб чўчқахона блокларини тиклаб бўлишди. Блоклардан бирини ишчи комиссияси фойдаланишга қабул қилиб олди.

Фрунзе ва Куйбишев районларининг меҳнаткашлари ҳам комплексдаги ўз объектларини тиклаш суръатини тобора жадаллаштиришмоқда.

Бу ердаги барча объектларда умумий қурилиш ишлари ниҳоясига етказиляпти. Айни пайтда монтаж, технологик ускуналарни ўрнатиш ишлари жадаллаштирилмоқда.

Қозонхона, насос станцияси, сув сақланадиган резервуарлар, муҳофаза хонаси ва бошқа муҳим объектларни тиклаш ниҳоясига етай деб қолди. Эртага сув қувурларини ётқизиш ишларини якунлаш ва қувурларни бактериологик усулда синовдан ўтказиш ҳамда резервуарларга сув тўплашни бошлаш белгиланди.

Қурилиш майдонига трансформатор, кондиционер, кабель сингари ускуналарни келтириш давом этяпти. Қисқа қилиб айтганда ҳар бир участкада иш жадаллашиб бормоқда. Бинокорлар ўзаро ҳамкорликда иш юритишмоқда. Шунинг учун ҳам материаллар ёки конструкциялар етишмай қолган пайтда бирданига бир неча ташкилот бекор туриб қоляпти.

Масалан, Тошкент қурилиши Бош бошқармаси «Промстройкомплект» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Гауфлернинг беғамлиги туфайли «Узглавводстрой» бошқармаси зарур миқдордаги бетонни ололмади. Ваҳоланки, «Промстройкомплект» ҳар куни қурувчиларга 20 куб метр бетон етказиб бериш мажбуриятини олган эди.

Зарбдор қурилишни бунёд этиш суръати тезлашмоқда. Ишнинг жадаллашишига «КПСС XXVI съездига— 26 зарбдор ҳафта!» шиори остида бошланган социалистик мусобақа катта ёрдам бермоқда. Кўпгина коллективлар съездолди меҳнат вахтасида туриб ишлаб, меҳнатда юксак зафарларни қўлга киритишяпти. Худди шу нарса комплекс қурилишида иштирок этаётган барча ташкилотларнинг муваффақиятига омил бўлмоқда.

• ҚИШЛОҚҚА—МАДАНИЙ ХИЗМАТ

ПАХТАКОРЛАР УЧУН ПРОГРАММА

Шаҳримизнинг Пойафзалчилар маданият саройи қошида ҳар хил тўгараклар, ижодий ва санъат коллективлари мунтазам ишлаб турибди. Айниқса, маданият саройининг вокал чолғу ҳамда халқ чолғу асбоблари ансамблларининг фаолияти қувонарлидир. Қўш ансамбль билан биргаликда бу ерда «Гротеск» адабий-драматик театр студияси ҳам иш олиб бормоқда.

Маданият саройи ансамбллари коллективи шаҳримиздаги чиқишлари билан бир қаторда, ўз оталиғидаги хўжаликларга ҳам тез-тез чиқиб туради. Ана шундай хўжаликлардан пойтахт область Ғалаба районидаги «Коммунизм», «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» каби колхоз ва совхозлардир. Ансамбллар бу хўжаликларнинг меҳнаткашлари билан мустаҳкам алоқадалар. Санъат коллективи шу йилнинг ўзида деҳқонлар билан 15 маротаба учрашув ўтказди.

Пахта йиғим-терими авж олаётган айни пайтда маданият саройи ансамбллари ҳам қараб ўтиришгани йўқ. Улар пахтакорлар ҳузурига ўзларининг янги куй ва қўшиқлари билан боришга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

БУГУН

иккала ансамбль коллективи пахтакорлар учун тайёрланган программа бўйича сўнгги репетицияларни ниҳоясига етказди. Ҳадемай, санъаткорлар пахтазор сари йўлга тушадилар.

ЮГОСЛАВИЯДАН СОВҒАЛАР

Глиэр номидаги республика музика мактаб-интернати қошида ташкил этилган «Каравала» интернационал дўстлик клуби янги ўқув йилининг биринчи кунидан бошлаб яна қизғин фаолият бошлади. Ҳар куни клуб номига Ватанимизнинг турли шаҳарларидан, чет эллардан телеграммалар, мактублар келаяпти.

Ёш музикачилар, айниқса, югославиялик ёшлар билан мустаҳкам алоқа боғлашган.

БУГУН

клуб чет эллик дўстлардан навбатдаги совғаларни олди. Булар табрик открыткалари, эсдалик суратлар ҳамда хотира альбомлари бўлиб, улар югослав болаларининг ҳаёти ҳақида ҳикоя қилади.

— Биз ҳам,— дейди клуб раиси И. Тўрахўжаева, — ўз навбатида, дўстларимизга открыткалар, шаҳарларимиз гўзаллигини акс эттирувчи фотокомплектлар, Москва Олимпиадасига доир альбомларни юборишга ҳозирлик кўраяпмиз.

Янги Тошкент консерва заводи коллективи миришкор деҳқонларимиз етиштирган мўл-кўл мева ва сабзавот маҳсулотларидан турли хил консерва, мева шарбатлари тайёрлашни тобора кўпайтирмоқдалар.

СУРАТДА: корхона 1-филиали мева цехида олма шарбати тайёрлаётган илғор ишчилардан (чапдан-ўнгга) Маъмура Тўлаганова ва Мария Жеребенкова ўртоқлар. Улар смена-ойлик топшириқларини 130— 150 процент адо этмоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

✦ ФУТБОЛ

САФАРДАГИ ҒАЛАБА

Ўтган шанба куни «Пахтакор» футбол бўйича СССР чемпионатининг навбатдаги тур учрашувини ўтказди. Ҳамшаҳарларимиз Олмаотада маҳаллий «Қайрат» коллективи билан куч синашдилар. Муросасиз, кескин кураш вазиятида ўтган бу учрашув 1:0 ҳисобида пахтакорчилар фойдасига тугади. Учрашув тақдирини ҳал этган ягона тўпни майдон эгалари дарвозасига 65-минутда А. Якубик киритди.

Шу турнинг қолган учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Кубань» — «Спартак»— 0:0, «Динамо» (Киев) — «Арарат» — 2:0, Марказий Армия спорт клуби— «Локомотив»— 0:1, «Торпедо»— АСК—1:0, «Карпати» — «Динамо» (Москва) — 1:0, «Динамо» (Тбилиси) — «Нефтчи» —1:2, «Черноморец» — «Динамо» (Минск)—1:1, «Зенит»— «Шахтёр»— 1:1.

Навбатдаги тур учрашувлари келаси жума куни бўлади. Чоршанба куни эса беш совет футбол командаси Европа қитъасининг фахрли совринлари учун курашни бошлайди.

Бош виставкага эътибор

Республика халқ амалий санъати музейи ҳар йили ўн минглаб нафосат шайдоларини халқ усталари ва чеварлари яратган миллий санъат асарларининг ажойиб намуналари билан таништиради. Ўтган йилнинг ўзида музейни 50 мингга яқин киши келиб кўрди. Шулардан салкам йигирма минги республикамизнинг хорижий меҳмонларидир. Музейнинг заллари кундан-кун халқ усталари, кулоллар, чеварлар қўли билан яратилган буюмлар билан бойиб бормоқда.

БУГУН

ана шундай буюмлардан бир нечтаси музей фондига ўтказилди. Булар Бухоро зардўзлари яратган палак ва сўзаналар, тошкентлик усталар яратган мисгарлик буюмлари бўлиб, музей бундай халқ миллий санъати намуналаридан кўп миқдорда қабул қилмоқда.

Шунингдек, музей Хоразм, Самарқанд, Шаҳрисабз халқ санъаткорларидан ҳам экспонатлар олмоқда.

ҚАДИМИЙ ОБИДАЛАР ЧОРЛАЙДИ

Новосибирскдан келган бир группа туристлар

БУГУН

Қашқадарё областининг Шаҳрисабз районига жўнаб кетишди. 25 кишидан иборат бу группа составида ишчилар, ўқитувчилар ҳамда новосибирсклик меҳнат ветеранлари бор. Меҳмонлар дастлаб Қарши шаҳрининг диққатга сазовор жойларини кўрадилар, чўлни бўстонга айлантираётганларнинг жўшқин ҳаёти билан танишадилар. Кейин улар Шаҳрисабздаги қадимий архитектура обидаларини зиёрат қиладилар.

Икки кунлик бу сафардан сўнг туристлар Самарқанд шаҳрига келиб, ўз саёҳатларини давом эттирадилар.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ Ш. БУРҲОНОВНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет театр санъатини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик театрининг артисти СССР халқ артисти Шукур **Бурҳонов Октябрь Революцияси** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 йил, 12 сентябрь.

ЯНГИ СПЕКТАКЛЛАР

БУГУН

Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта театри ижодий коллективи қатор янги спектакллар устида иш бошладилар. Санъат мухлислари театрнинг янги мавсумида Р. Ҳамроевнинг «Шайх Санъон», У. Мусаевнинг «Тўмарис» ҳамда америкалик композитор Д. Иршвиннинг «Порги ва Бесс» балет ҳамда операларини томоша қиладилар.

телетайп лентасидан

✦ ХАНОЙ. Социалистик Вьетнам далаларида экиш кампанияси тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Республика марказий статистика бошқармасининг хабарига қараганда, кузда ҳосили олинадиган шоли ҳозиргача салкам 2,8 миллион гектар майдонга экилди. Бу — ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 300 минг гектар кўпдир. Деҳқонлар об-ҳавонинг ноқулай шароитларига қарамай, экишда юксак суръатни сақлаб қолмоқдалар. Улар экишни энг қисқа агротехника муддатларида тугаллашга азму қарор қилишган.

✦ БРЮССЕЛЬ. Бельгия ўз территориясида Америка ракета-ядро қуролини жойлаштириш тўғрисидаги масалани ҳал этишни кейинга қолдирди. Бош министр В. Мартенс «Суар» газетаси мухбири билан суҳбатда шу гапни айтди.

НАТО доираларида ГФР, Англия, Италия ва Голландия территорияларида Америка ракеталарини жойлаштиришга қарор қилинганидан кейин мамлакатда хавфли авантюрага қарши норозилик ҳаракати кенг авж олиб кетди. Ҳукумат коалицияси партиялари ўртасида ана шу масала юзасидан жиддий келишмовчиликлар туғилди.

✦ ДЕҲЛИ. ПТИ информация агентлигининг хабар беришича, Ҳиндистон шимолидаги Уттар-Прадеш штатида сув тошқинидан ҳалок бўлган кишилар сони 1.236 кишига етган. Муссон ёмғири одатдан ташқари кўп ёққанлиги туфайли рўй берган табиий офат зонасида 34 минг аҳоли пункти жойлашган бўлиб, у ерда 22 миллион киши истиқомат қилади. Маъмурлар азият чекканларга ёрдам бериш учун шошилинч чоралар кўрмоқдалар.

✦ ТОКИО. Япония автомобиль саноати уюшмаси билан Британия автосаноатчилар жамияти ҳамда автомобиллар билан савдо-сотиқ қилувчилар ўртасида Япония пойтахтида бўлиб ўтган музокаралар натижасиз якунланди. Англия делегацияси Япония автомашиналарини Британия оролларига экспорт қилишни анча қисқартириш тўғрисида ўз шерикларидан ҳеч қандай ваъда ололмадилар. Музокараларнинг кўрсатишича, Япония билан Буюк Британия ўртасидаги савдо-иқтисодий зиддиятлар тобора кескинлашмоқда.

✦ БРАЗЗАВИЛЬ. Конго Халқ Республикасида мактаб дарсликларининг нархи икки баравар қисқартирилди.

Бу тадбир, дейилади бу ерда эълон қилинган ахборотда, мамлакатдаги мактаб ва лицейларда текин ўқишни жорий этиш йўлидаги биринчи қадамдир.

(ТАСС).

Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

АКТИВЛИК ВА ИШЧАНЛИК РУҲИДА

Тошкент бадиий буюмлар фабрикасининг попопчилик цехи коллективи ишлаб чиқараётган чойшаб, сўзана, гулкўрпа, кирпеч, залдеворларга мамлакатимизнинг кўп жойларида талаб катта. Цех коллективи яхши ишлаб, план топшириқларини ҳамиша муваффақиятли бажариб келмоқда. Бунда коммунистларнинг, партия бюросининг хизмати каттадир.

Коммунистлар коллективнинг куч-ғайратини план ва мажбуриятларни бажаришга сафарбар этиб, социалистик мусобақа ташкилотчилари бўляптилар, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш учун актив кураш олиб боряптилар.

Ҳисобот ва сайлов йиғилишида партбюро секретари М. Қурбонованинг ҳисобот докладида, коммунистлардан — технолог М. Абдусаматова, цех бошлиғи Ш. Саидвалиева, каштачи Қ. Хўжаева ва бошқаларнинг нутқларида қилинган ишлар якуни чуқур анализ этилди, цех ишини янада яхшилаш юзасидан таклифлар киритилди.

Омилкорлик ва оперативлик — партия ташкилотига хос хусусиятдир. Цех коллективининг жанговар авангарди бўлган коммунистлар ҳисобот даврида ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, меҳнатни ташкил қилишни яхшилашга ва интизомни мустаҳкамлашга кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Бу масалалар партбюро мажлисларида, коммунистларнинг йиғилишларида бир неча марта муҳокама қилинди. Партия ташкилотининг омилкорлик билан аниқ мақсадни кўзлаб ишлаши цехдаги хўжалик ишларига ижобий таъсир этмоқда, план ва мажбуриятларни бажаришда кўмаклашмоқда. Цех коллективи шу йилнинг саккиз ойида пландаги 2 миллион 975 минг сўмлик ўрнига 3 миллион 419 минг сўмлик маҳсулот чиқаради. Маҳсулотларнинг 17 проценти давлат Сифат белгиси билан чиқариляпти. Меҳнат унумдорлиги 1979 йилга нисбатан тўрт процент ўсди.

Докладчи ва сўзга чиққанлар шуни таъкидлашдики, ҳисобот даврида коммунистларнинг авангардлик роли сезиларли равишда ошди. Улар мусобақанинг олдинги сафида бориб, меҳнатга ҳалол муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатяптилар. Масалан, коммунистлардан — тикувчилар Назира Аҳмедова, Инобат Охунжонова, Ўктам Давидова, Рашида Шарафиддиноваларнинг номи бутун республикада машҳур. Улар зарбдорларча меҳнат қилиб, доим аъло сифатли маҳсулот топширяптилар. Ҳозир бу илғор ишчилар КПСС XXVI съезди шарафига мусобақани авж олдириб, ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи ва учинчи йиллари ҳисобига меҳнат қиляптилар.

Партия аъзоларининг активлигини ошириш мақсадида партия топшириқлари беришдан кенг фойдаланмоқдалар. Цех коммунистларининг аксарияти ўз партиявий топшириқларини виждонан бажаришмоқда. Масалан, партбюро аъзоси М. Абдусаматова ёшлар тарбияси билан шуғулланади, Б. Алиев халқ контролёрлари ишини йўналтириб туради. М. Мирзааҳмедова — агитатордир.

Коммунистлар ўз нутқларида цехдаги партия группаларининг сафарбар қилувчилик роли сезиларли равишда ошганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар. Цехда иккита партия группаси тузилган бўлиб, уларга ташаббускор коммунистлар З. Турсунова ва М. Нурматова бошчилик қилишяпти. Ҳисобот даврида партия группалари коллектив турмушининг бирорта актуал масаласини эътибордан четда қолдиришмади. Коммунистларнинг активлигини кучайтириш йўлида кўп иш қилинди.

— КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарори,— дейди ўз нутқида тикувчилар бригадири Зайтуна Баратохунова,— бизни янада яхшироқ меҳнат қилишга, тобора юксак марраларни эгаллашга даъват этади. Тикувчилардан коммунистлар М. Юнусова, М. Иброҳимова, Л. Зуфарова, ёш коммунистлардан М. Азларова, М. Мирсолиева, Н. Юнусова ана шундай меҳнат намуналарини кўрсатишяпти.

Хуршида Турдиева, Зуҳра Исмоилова, Матлуба Турсунова каби илғор тикувчиларнинг партия аъзолигига кандидат бўлгани бизни қувонтирди. Биз суръатни бўшаштирмай, партиямиз съездини янги-янги муваффақиятлар билан кутиб олишимиз керак!

Партия йиғилишида коммунистларнинг марксча-ленинча ўқишига, коллективдаги оммавий-сиёсий ишни яхшилашга жиддий эътибор берилди. Коммунистларнинг деярли ҳаммаси сиёсий машғулотларга жиддий муносабатда бўлаётганликлари, ўзларининг ғоявий-назарий савияларини қунт билан ошираётганликлари таъкидлаб ўтилди. Ўтган ўқув йилида цех коммунистлари «Ленинизм— дунёни тубдан ўзгартирувчи таълимот» курсини ўрганишди. Пропагандистлар А. Лигай ва Н. Исҳоқова машғулотларни юқори ғоявий-назарий савияда олиб боришди.

Ишчанлик руҳида ва принципиал вазиятда ўтган музокарада ишдаги ижобий жиҳатлар билан бир қаторда бир қанча камчиликлар ҳам аниқланди, уларни бартараф қилиш йўллари белгиланди. Чунончи, технолог З. Турсунова, тикувчи М. Фозилова, контролёр Ҳ. Шоакбарова ўз сўзларида цехдаги машиналарга эҳтиёт қисмлар баъзан ўз вақтида етказиб берилмаслиги, ремонтчилар эса уларни сифатсиз ремонт қилишини айтишди.

Йиғилиш партбюрони цехда баъзан ишга кечикиб келиш, прогул қилиш ҳолларига муросасозлик қилгани учун танқид қилди. Меҳнат интизомини бузувчилар билан курашда қатъиятлик кўрсатиш истаги билдирилди.

Коммунистлар партия бюросининг ҳисобот давридаги ишини қониқарли деб топиб, партбюронинг янги составини сайладилар, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш юзасидан тадбирларни белгиладилар.

С. НИШОНБОЕВ.

ШАҲАР ХЎЖАЛИГИ МАВЗУИДА

Бизнинг интервью

МИКРОАВТОБУС: МУАММО ВА ИСТИҚБОЛ

ЁКИ ШАҲАРДАГИ МАРШРУТЛИ ТАКСИЛАР ҲАҚИДА

Кўплаб оқшомхонлар редакциямизга мактуб йўллашиб, бугунги кунда шаҳар транспортининг муҳим бир қон томирига айланган маршрутли таксилар хизматидан мамнунлигини, лекин гоҳида уларнинг етишмаслигидан ранжишаётганлигини ва ана шу ихчам, қулай, арзон, тезюрар комфортабелли таксиларнинг истиқболи ҳақида маълумот беришимизни сўраганлар.

Ана шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон ССР Автомобил транспорти министрлиги «Главташпассавтотранс» бошқармасининг 2-маршрутли таксилар автомобиль корхонаси директори Файзулла Тиллахўжаевич ПАРПИХЎЖАЕВга бир неча саволлар билан мурожаат қилди:

— Файзулла Тиллахўжаевич, Тошкент транспорти оиласида ана шу маршрутли таксиларнинг пайдо бўлишини Сиз мутахассис сифатида қандай баҳолайсиз?

— Маълумки, бундан роппа-роса ўн уч йил муқаддам пойтахт кўчаларида микроавтобуслар пайдо бўлганда, кўпчилик ажабланиб қарашган, бу жажжи машинада юришни истаган ихлосмандларнинг сони эса биринчи кунданоқ кескин ортган эди. Ўшанда 2-автобус парки қошида битта колонна ташкил этилган эди. Машиналар жуда оз эди. Ҳозирги асримизда ҳар бир киши ҳам тезроқ манзилга боргиси келади. Албатта, бунинг учун таксиларимиз жуда қулай: арзон, тезюрар, истаган бекатингизда (албатта, маршрут бўйича) тушишингиз мумкин, комфортабелли ва ҳоказо...

Сўзсиз бундай машиналар навқирон ва йилдан йилга тўрт томонига кенгайиб бораётган Тошкент шаҳри йўловчилари учун зарур эди. Ана шуни ҳисобга олган ҳолда 1973 йили колонна ажралиб чиқиб, алоҳида 2-маршрутли таксилар автомобиль корхонасига айланди. Ўша йили унинг ҳисобида атиги 30 та эски «РАФ» машинаси бор эди. Кейинчалик янги-янги «РАФ—2203» маркали микроавтобуслар билан паркимиз бойиб борди. Ҳозир паркимизда 220 та машина бор. Бир кунда 23 та маршрут бўйлаб 143-145 та машина ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатяпти. Улар ёрдамида бир кунда 30 мингдан ортиқ йўловчи ташилмоқда.

Мана шунинг ўзи бизнинг ишимизнинг баҳосидир. Албатта, план - топшириқларини барча кўрсаткичлар билан уддалаб келяпмиз. Ютуқларга КПСС XXVI съезди ва Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги шарафига мусобақани авж олдириш, илғор иш усулларидан унумли фойдаланиш эвазига эришиляпти. Лекин...

— Кечирасиз, ҳали олдимизда қилинадиган ишлар кўп демоқчимисиз?

— Ҳа, шундай! Аммо мен яна бир бошқа нарса устида тўхталмоқчиман. Мана, қўлингиздаги хатларнинг кўпчилигида ва бизнинг корхонамиз адресига келаётган хатларда аҳоли транспортнинг бу туридан мамнун эканлигини ёзишган. Аммо маршрутларда машиналар камайиб қолаётганлигини, етишмаётганлигини ҳам тилга олишган. Булар ҳақли эътирозлар. Бунинг туб сабаблари бор.

Автомобиль корхонамиз аслида 130 та машинага мўлжалланган. Лекин ҳозир бизда 220 та машина бор. Демак, ҳозирги шароитда ремонт, профилактика ишларини, техник кўрикларни кўнгилдагидек ўтказиб бўлмайди. Бу ерда уларни жойлаштириш ва сақлаш учун жой етишмаяпти. Ваҳоланки, ҳар кварталда фонд бўйича янги машиналар олишимиз зарур. Бироқ бу борада ҳам ишлар ўлда-жўлда. Жумладан, 1 кварталда фонд бўйича 22 та машина олишимиз зарур эди. Аммо атиги 15 та «РАФ-2203» олинди. Машиналарни Ригадаги заводнинг ўзи етказиб бериши керак. Лекин шофёрларимизнинг ўзлари бориб олиб келишга мажбур бўляптилар.

— Наҳотки, Автомобиль транспорти министрлиги, «Главташпассавтотранс» бошқармасидагилар корхонанинг келажаги учун ёрдам бермаётган бўлсалар. Ахир улар аҳолининг бу машиналарга бўлган эҳтиёжи ўсиб бораётганлигидан ва бугунги кунда шаҳар транспорти худди шундай микроавтобусларга муҳтож эканлигидан бехабар бўлсалар?

— Йўқ, албатта. Бу масалаларни бир неча марта «Главка»да кўтардик. Аммо Бош бошқармамиз ҳам кучсизлик қиляпти. Эндиги умидимиз республика автомобиль министрлигидан. Мутасадди ўртоқлар бунга жиддий эътибор беришларини коллективимиз ва йўловчилар номидан сўрайман.

— Кейинги пайтларда маршрутларда «РАФ»ларнинг камайиб қолишига сабаб нима? Қандай янги маршрутлар очилди ва келгусида яна қайси маршрутларнинг очилиши кўзда тутилмоқда?

— Дарҳақиқат, фонд бўйича белгиланган ҳажмдаги машиналар олинмагач, биз маршрутлардаги машиналарнинг сонини камайтиришга мажбур бўлмоқдамиз. Бинобарин, шаҳар кенгайиб янги-янги массив ва кварталлар пайдо бўлмоқда. Трамвай, троллейбус ва метро боролмаган жойларга бизнинг жажжи автобусларимиз бемалол бораверади.

Кейинги пайтда, яъни ўнинчи беш йилликнинг ўтган йиллари мобайнида аҳолининг истак ва талабларини ҳисобга олган ҳолда бир қатор янги маршрутлар очдик. Чунончи ҳозирда 1, 4, 5, 6, 7, 8, 15, 14, 21, 22, 23-маршрутлар бўйлаб ва учта тунги маршрут бўйлаб машиналаримиз қатнаб турибди. Келгусида аҳолининг энг сергавжум жойларига «РАФ»лар қатнай бошлайди. Қатнаб турган маршрут линияларидаги машиналар кўпайтирилади. Лекин албатта бу ишлар юқоридаги мутасадди ташкилотлар кўмак берсаларгина амалга ошади.

— Жуда тўғри айтдингиз. Министрликдагилар ва Бош бошқармадаги ўртоқларнинг микроавтобусларнинг истиқболи тўғрисида жиддий ўйлашлари учун айни пайти етди. Мамлакатимизнинг йирик— Москва, Ленинград, Киев шаҳарларида бунга катта эътибор берилган. Бу шаҳарларда микроавтобуслар қатъий график асосида, интервали жуда қисқа ҳолда ишлашяпти. Бу корхоналарда ҳатто бригада пудрати асосида ишлаш яхши йўлга қўйилган. Бизнингча, корхонага янги «турар жой» — бошпана зарур. Унинг машина паркини бойитмоқ керак.

— Тўғри, Тошкент мамлакатимизнинг маршрутли таксиларга эга бўлган тўртинчи шаҳридир. Лекин у бошқа шаҳардагиларга нисбатан ортда қолмаслиги, улар билан беллашиши керак. Ишимизда ҳали қийинчиликлар бор. «Облсельхозтехника» бирлашмаси корхонамизни эҳтиёт қисмлар билан ёмон таъминлаяпти. Ҳалигача микроавтобусларни капитал ремонт қилиш ўзлаштирилмади, корхонамиз фонд бўйича керакли нарсалар билан етарли таъминланмаяпти. Буларнинг ҳаммаси ишимизга тўсиқ бўляпти.

Шундай бўлса-да шофёрларимиз аҳолига намунали хизмат кўрсатишга ҳаракат қилмоқдалар. Жумладан, бизда ҳам бригада пудрати асосида ишлаш йўлга қўйилди. Чунончи, айни пайтда 7, 8, 9, 10, 12, 13-маршрутларда иш бригада пудрати асосида ташкил этилган. Бунда А. Абдусаломов, С. Қодиров, А. Чермицев, М. Яхёев, И. Мустафин, Ш. Камчурин етакчилигидаги бригадалар, шу жумладан М. Азизов, С. Аҳмедов, Ф. Тинчеров, В. Шашен, П. Малаев каби шофёрлар жонбозлик кўрсатишмоқда. Уларнинг кўпчилиги шахсий беш йиллик топшириқларини аллақачон адо этишган.

— Суҳбатимиз сўнггида яна бир савол билан мурожаат қилмоқчимиз. Айтингчи, микроавтобуслар вокзали бўлиши керакми ёки йўқми? Айтишларига қараганда, «Тошкент» меҳмонхонаси ёнидаги микроавтостанция «В. И. Ленин метро станцияси» ёнига кўчиши керак экан. Шу ростми?

— Қоидага кўра, махсус автовокзал бўлиши керак. Менимча уни қуришнинг айни пайти етди. Ҳатто бу ҳақда Тошкент шаҳар Советн ижроия комитетининг махсус қарори ҳам бор. Мавжуд микроавтостанциялар кенгайтирилиши ва замонавийлаштирилиши лозим. Қаерга кўчиш масаласига келсак, ҳозирча бу номаълум.

Бир сўз билан айтганда, кўмакка муҳтожмиз. Юқоридаги масалалар муваффақиятли ҳал этилса, шубҳасиз, ҳамшаҳарларимизга чинакам намунали микроавтобус транспорти хизмати кўрсатиш имкони туғилади.

РЕДАКЦИЯДАН: Микроавтобусларга бўлган эҳтиёжни таърифлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Маршрутли таксилар ҳаммага маъқул. Демак, Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги ва «Главташпассавтотранс» бошқармаси раҳбарлари бу масалага эътиборни қаратмоқликлари лозим.

Суҳбатни Т. ТОШЕВ олиб борди.

Асбобсозлик заводи коллективи корхонанинг илғор токари илғор смена ишчиси Рустам Базитов номини ҳурмат билан тилга олади. Ёш ишчи бундай обрўга ўзининг ҳалол меҳнати туфайли эришди. У шу кунларда ўн биринчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширмоқда.

СУРАТДА: Р. Базитов.

М. Нуриддинов фотоси.

Республика бўйлаб

ХИЗМАТ ЗОНАСИНИ КЕНГАЙТИРИШ ЙЎЛИ БИЛАН

Бухородаги тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Зулфия Маҳмудова партиянинг бўлажак съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ўз хизмат зонасини кенгайтирди: нормада кўзда тутилган 16 та ўрнига 26 та станокда ишлашга қарор қилди. Зулфия социалистик мусобақа илғорлари — Манзура Ниёзова, Лидия Иванова, Саъдулла Баратов каби таниқли тўқувчилардан зарбдор иш тажрибасини ўрганди. Улар йил бошидаёқ ўзларининг шахсий беш йиллик планларини уддалаб қўйганлар.

Ёш тўқувчи ўз иш куни тартибини пухта ўйлаб қўйди, бутун сменага етадиган хом ашё запасини олдиндан тайёрлайдиган бўлди. Бу эса Зулфияга асбоб-ускуналарнинг бекор туриб қолишини энг кам даражага келтириш имконини берди. Маҳмудова смена топшириқларини бажарибгина қолмай, айни вақтда юқори сифатли газлама ишлаб чиқармоқда. У маҳсулотнинг 96 процентини биринчи сорт билан топширмоқда.

ОДИЛ НИЗОМОВНИНГ КИЛОМЕТРЛАРИ

Учқўрғондаги 38-автобаза ҳайдовчиси Одил Низомов беш йиллик бошидан бери ташиган асфальт билан 25 километр тош йўл асфальтланди. Низомов смена топшириқларини мунтазам равишда бажарганлиги йўл ремонт-қурилиш участкасига шунча миқдорда асфальт ташиш имконини берди. Ҳозир унинг иш календарида 1981 йилнинг январь ойи.

Эндиликда Одил Низомов КПСС XXVI съездини зарбдор меҳнат билан кутиб олиш учун меҳнат унумдорлигини оширишнинг қўшимча резервларини қидириб топмоқда. У 1981 йилнинг уч ойи планини 23 февралгача бажаришга, коммунистларнинг Бутуниттифоқ анжумани иш кўрадиган кунларда эса тежаб қолинган ёнилғи ҳисобига юк ташишга сўз берди. Одил Низомовнинг ташаббуси коллектив орасида кенг қўллаб-қувватланди.

РЕКОНСТРУКЦИЯДАН КЕЙИН

Қўқон пайпоқ йигирув комбинатининг қуввати бир ярим баравар ошди. 14-трест қурувчилари ишлаб чиқариш цехлари комплексини— пайпоқ цехи, тўқув, бўяш-безаш цехларини муддатидан қарийб уч ой олдин фойдаланишга топширдилар. Бу цехлар корхонани реконструкция қилиш плани асосида қурилди. Кенг, ёруғ хоналарда 250 дан кўп пайпоқ тўқиш автоматлари, бошқа асбоб-ускуналар ремонт қилинган ва ўрнатилган. Янги қувватларни ишга тушириш муддатини қисқартириш мақсадида корхона мутахассислари монтажчилар ва созловчилар билан бирга елкама-елка меҳнат қилишди.

Қўқон трикотажчилари КПСС XXVI съезди шарафига зарбдор вахтада туриб, реконструкция қилинган корхонанинг лойиҳадаги қувватларини муддатидан барвақт ўзлаштиришга ҳамда йил охиригача планга қўшимча равишда бир миллион жуфт пайпоқ тўқиб чиқаришга сўз бердилар.

[ЎзТАГ].

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЯНГИ ЛОКОМОТИВЛАР

ПРАГА. Чехословакиянинг «Шкода» бирлашмасига қарашли Пльзень шаҳридаги электровозсозлик заводининг коллективи шу беш йиллик мобайнида ЧССР темир йўллари учун ҳам, экспорт қилиш учун ҳам электровозларнинг олтита янги типини ишлаб чиқди ва ишлаб чиқаришга жорий этди.

Янги, бирмунча мукаммал локомотивлар мамлакатнинг асосий магистраллари— Прага-Брно-Братислава ва Прага-Жилина-Кошице йўлларидан энг тез юрадиган поездларни манзилга етказмоқда. ЧССРнинг баъзи бир темир йўл узелларига ғоят тежамли ҳаракатчан электровозлар келтирилди. Завод ўзгарувчан токда ҳам, шунингдек доимий токда ҳам ишлайдиган универсал электровозни кўплаб ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўрмоқда.

СССРнинг буюртмаси билан яратилган «ЧС—200» маркали локомотив завод коллективининг муҳим ютуғи бўлди. Бундай локомотив соатига 200 километргача тезликда ҳаракат қилиши мумкин. Ўнлаб ана шундай машиналар ҳозирдаёқ Совет Иттифоқи темир йўлларида қатнамоқда.

МУҲИМ ЭКСПЕРИМЕНТ

УЛАН-БАТОР. Халқ Монголиясининг Коблос аймоғида МХРП Марказий Комитети маъқуллаган муҳим иқтисодий эксперимент муваффақиятли равишда ўтказилмоқда. Бу аймоқда республикада биринчи «минжит бўлган» хўжаликлараро бирлашмаси ишлай бошлаганига шу йил куз фаслида икки йил тўлади. Бу бирлашмага МХРнинг чекка ғарбида жойлашган ана шу аймоқнинг бир неча сомонлари хўжаликлари кирди.

Суғориладиган деҳқончилик, ем-хашак етиштириш, қишлоқ хўжалик машина-механизмларини ремонт қилиш ва қурилиш ишлари бирлашмани ихтисослаштиришнинг асосий йўналишлари бўлиб қолди. Бирлашмада хўжалик ишининг пировард натижаларидан барча бўлинмалар ғоят манфаатдордир. Бу эса дала мудирлари, механизаторлар, қишлоқ қурувчилари ва саноат цехлари ишчиларининг қишлоқ хўжалик хом ашёсини қайта ишлашда ҳамжиҳат бўлиб ишлашини йўлга қўйиш, ходимларни бутун йил давомида иш билан бир текис таъминлаш имконини берди.

Бунинг натижасида ҳосилдорликни анча ошириш, қишлоқ хўжалик ишлари якуни об-ҳаво инжиқларига боғлиқ бўлиб қолишини камайтириш ҳамда бутун бирлашманинг ва ҳар бир меҳнатчининг барқарор пул даромадини таъминлаш мумкин бўлди.

СЪЕЗД ОЛДИДАН

БУДАПЕШТ. Венгрия касаба союзларининг XXIV съездига тайёргарлик кўришда муҳим босқич бошланди— бутун мамлакатда область касаба союз конференциялари ўтказилмоқда. Бу конференцияларда ташкилотларнинг ўтган даврдаги фаолияти якунлари кўриб чиқилади, раҳбар касаба союз органлари сайланади. Анжуманларда мамлакатда касаба союз ҳаракатини ривожлантириш, шу жумладан Венгрия жамияти ҳаётида, ишлаб чиқаришни ривожлантиришда, социалистик меҳнат бригадаларининг ҳаракатида, социалистик демократияни кенгайтиришда, оммани социалистик интернационализм ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашда, меҳнаткашларнинг партия XII съезди ўртага қўйган вазифаларни бажаришида касаба союзларнинг ролини ошириш актуал масалалари кенг муҳокама қилинмоқда.

Венгрияда касаба союзлари съездига тайёргарлик юксак сиёсий активлик вазиятида ўтмоқда. Ўтган йиллар мобайнида ВХРда касаба союз ҳаракати сезиларли даражада кенгайди, янги формалар билан бойиди. Касаба союзлари Венгрия меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни ҳал қилишда тобора катта роль ўйнамоқда.

ХОТИН-ҚИЗЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

ДЕҲЛИ. Бу ерда симпозиум ўтказилди. Мамлакатдаги етакчи хотин-қизлар ташкилотларининг ташаббуси билан чақирилган бу симпозиумда Ҳиндистоннинг социал-иқтисодий ҳаётида хотин-қизлар ролини ошириш масалалари муҳокама қилинди. Симпозиум қатнашчилари таъкидлаб ўтганидек, мустақилликка эришилгандан буён ўтган йиллар ичида мамлакатдаги 650 миллиондан зиёд аҳолининг 48 процентини ташкил этган ҳинд хотин-қизларининг аҳволини яхшилаш учун кўп иш қилинди.

Аммо социал-иқтисодий омиллар, ҳануз сақланиб қолган патриархал муносабатлар ва анъаналар хотин-қизларнинг аҳволини яхшилашга тўсқинлик қилмоқда. Саводсизлик — катта ғовдир. Мустақиллик қўлга киритилганидан буён ўтган йилларда хотин-қизлар ўртасида саводлилар сони 2,5 баравар кўпайган бўлса ҳам, ҳинд аёлларининг бешдан бир қисмигина ўқиш ва ёзишни билади. Қишлоқ жойларида бу кўрсаткич жуда паст.

Хотин-қизларни иш билан таъминлаш масаласи ғоят кескин тус олди. Расмий маълумотларга қараганда Ҳиндистондаги 25 миллионли ишсизларнинг қарийб 40 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Аёл ишчиларнинг кўпчилиги баракасиз меҳнат билан шуғулланмоқда ва жуда кам иш ҳақи олмоқда.

Ярим миллиондан кўпроқ кишини бирлаштирувчи Ҳиндистон хотин-қизлари миллий федерациясининг бош секретари Вимла Фаруқи симпозиумда сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Ҳиндистон хотин-қизлари ташкилотлари олдида кечиктириб бўлмайдиган вазифа турибди. Бу вазифа — хотин-қизларнинг ижтимоий онгини ўстириш соҳасидаги ишларни доим кенгайтира боришдан ва уларнинг ижтимоий фаолиятини кучайтиришдан иборат.

МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ ЯКУНЛАРИ

БУДАПЕШТ. Венгрия студентлар қурилиш отрядлари меҳнат семестрининг дастлабки якунлари чиқарилди. Бу йил ёзда ана шу отрядларда 75 минг йигит ва қиз меҳнат қилди. Шу ойлар мобайнида жами 200 миллион форинтдан кўп капитал маблағ ўзлаштирилди. Студентлар қурилиш отрядлари ёрдамида қурилган янги болалар боғчалари, яслилар, мактаблар, турар жойлар фойдаланишга топширилди. Венгрия олий ўқув юртларининг вакиллари Будапешт спорт саройини, метрополитенни қуришда яхши меҳнат қилдилар. Студентлар мамлакат кооперативлари ва давлат хўжаликлари меҳнаткашларига ҳосил ўрим-йиғими вақтида катта ёрдам бердилар.

Ишчилар манфаатига хиёнат

ЛОНДОН. Англия касаба союзлари раҳбарларининг муайян қисми мамлакатдаги кенг меҳнаткашлар оммасидан тобора ажралиб қолмоқда. Жумладан, Британия тред-юнионлари конгрессининг ҳар йили ўтказиладиган ва ҳали яқиндагина Брайтонда тамом бўлган съезди буни тасдиқловчи далил бўлиб қолди. Съезд ишлаб турган кунларда ўнг касаба союз раҳбарлари кўп делегатларнинг норозилик билдиришига қарамай, Британия меҳнат конфедерацияси раҳбарлари билан консерваторлар ҳукумати ўртасида навбатдаги «социал битим» тузиш имконини берадиган резолюцияни уларга мажбуран қабул қилдира олдилар. Бу резолюцияда ошкора таъкидлаб ўтилганидек, тред-юнионларнинг раҳбарлари лейбористлар партиясининг раҳбарлари билан биргаликда «инфляцияга қарши» сиёсатни, яъни меҳнаткашларнинг иш ҳақини чеклаб қўйишга асосланадиган сиёсатни ишлаб чиқишга тайёрдир.

Съездда ўнг касаба союзларининг раҳбарларидан биронтаси ҳам «Иш билан таъминлаш тўғрисида» касаба союзларига қарши қаратилган қонунни қўллаб-қувватлашга журъат эта олмади.

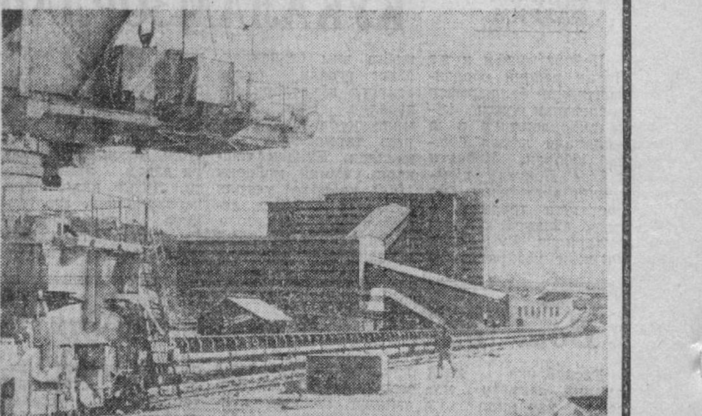

ФОТООБЪЕКТИВДА ВЬЕТНАМ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ.

Республика саноатини ривожлантиришга қардош социалистик мамлакатлар катта ёрдам беришяпти. Янги кон бойитиш фабрикаси (юқоридаги сурат) халқ Польшасининг техникавий ёрдами билан мамлакатнинг йирик кўмир ҳавзаси — Куангнинь вилоятида қурилган.

Пастдаги суратда: Уонг Тау курорт зонаси. Илгари бу ерда олий мартабали сайгонликлар дам олишар эди. Ҳозир бу ерда Жанубий Вьетнам ишчилари хордиқ чиқаришяпти.

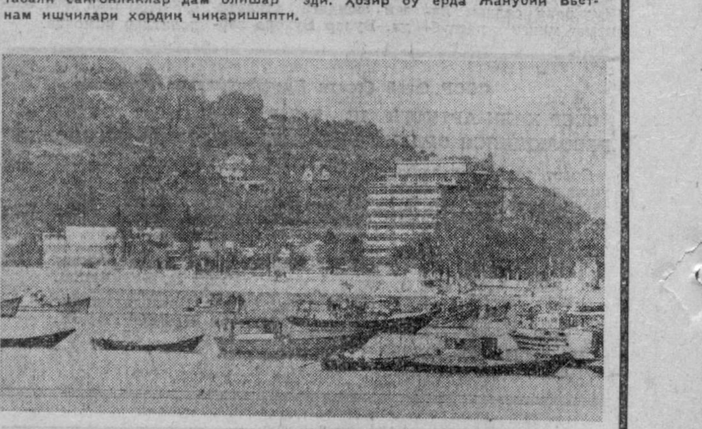

КЕНИГШТЕЙН ҚАЛЪАСИДА МУЗЕЙ

БЕРЛИН. Кўҳна Кенигштейн қалъаси қадимий немис ўлкаси Саксония Швейцариясидаги ажойиб ўлкашунослик музейи бўлиб қолади. Пирна шаҳри яқинидаги ясси тоғликда жойлашган бир пайтлар мустаҳкам бўлган қалъада таъмирлаш ишлари бошланиб кетди. Музей экспозицияси бу хушманзара ўлканинг табиати, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёси билан таништиради. Саксония Швейцариясининг жуда қадим замонлардан ҳозирги кунгача бўлган тарихига бағишлаб алоҳида бўлим ажратилади. Кенигштейн туристлар ўртасида катта шуҳрат қозонган: уни ҳар йили ярим миллиондан кўп киши, шу жумладан Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар томоша қилишади.

XX АСР ОВОЗИ

Николай ГРИБАЧЁВ,
Ленин мукофоти лауреати.

УЧРАШУВ

Гоҳо куз ёмғири савалаб ўтар,
Дарёни ёндирар гоҳ офтоб нури.
Тўқайдан ҳам қалин толзорни тутар,
Ногоҳ чўғурчиқнинг сўнгги чуғури.
Боғларнинг девори остидан гоҳи,
Ҳазонрезгиларни совурар шамол.
Оти сўлиқ тишлаб ҳазон сипоҳи
Дарё сари ҳайдар уларни алҳол.
Салгина солланиб бир ўт гулбадан
Келаётир мисли афсуну фириб.
Қирғоқ бўйидаги зилол чашмадан
Сувмас, пақирига осмон тўлдириб.
Унда жам софлигу тарҳи тоза куч,
Қўй кўзлари тўла шижоат, ғурур.
Янги, ёш агроном бир келдию дуч,
Изидан кўз узмай хушсиздек турур.
Юраги ҳаприқар дам ўтган сари,
Тўлқин эмас, босгай ҳоврини у[illegible]
Олислаб боргувчи ўша сарсари,
Қуюннинг, қуюннинг оппоқ тўлқини.

М. ҚЎШМОҚОВ
таржимаси.

ТО ХОАЙ,
Вьетнам Демократик Республикаси.

ЗАБОНСИЗ ОЙ

ҲИКОЯ

— Ўтиргин, жоним.

— Гапиравер, туриб ҳам эшитавераман. Ўтиришга вақтим йўқ.

Йигит лабларини чўччайтириб кулди.

— Яна ҳазилингни бошладингми? Зарари йўқ, эрга текканингдан кейин ипакдек юмшоқ бўлиб қоласан.

Қиз индамади. Кейин тўсатдан тилига сўз келди.

— Жонимдан тўйдириб юбординг.— Унинг овози зўр-базўр эшитиларди.— Бу ҳақда неча марта сўрашим керак?

Йигит яна кулиб юборди. Унинг бўғиқ хирилдоқ овози худди томоғини тирнаб чиқаётгандек эди.

— Мендан нимани сўрагандинг? Эҳ, эсим қурсин-а, тамом унутибман-ку.

— Етар энди, муғомбирлик қилма.

— Муғомбирлик қилиш етти ухлаб тушимга ҳам кирганмас. Балки, ўтирарсан?

Қиз бўйсуниб қудуқнинг оғзига терилган тошга ўтирди. Ой бош устида, мудроқ далалар узра жиндай ён бошлаган кўйи сахийлик билан ўз нурини тўкарди. Қоронғи чўккан сари ойнинг шакли янада аниқ кўрина бошлади — думалоқ тархидан жиндай ушатилибди.

Қиз ўтиргандан кейин йигит унга томон секин сурилди. У қизнинг юзига тикилиб, афтидан, бирон нима демоқчи бўлди-ю, лекин ўзини тутди, гапириш ўрнига бошини қуйи солиб, қудуққа тикилди. Қудуқнинг ичи тим-қоронғи, зимистон эди. Кейин бошини кўтарди. Унинг чеҳрасида такаббурлик белгилари зоҳир бўлди. Бундай ҳолат одатда — бекордан-бекорга ичиб олган ширакайф одамлардагина пайдо бўлади. Йигит уҳ тортди, қиз ўз гарданига тегиб ўтган муздек елни ҳис этди. У ўгирилди: осмонда ой осилиб турар ва у, назарида, иккаласини диққат қилиб кузатаётганга ўхшаб кетди. Олдинда, ерда эса, бир-бирига қўшилиб кетгандек иккита соя турарди. Хўрсинишлар ҳам туṅ сукунатида янги йил оқшомидаги қарсилдоқлар мисол баралла эшитиларди.

Йигит оғир хўрсинди.

Қиз қўллари билан юзларини тўсди:

— Е тавба! Оғзингдан арoқ ҳиди бурксияпти!

— Ол-а, бурксияптимиш! Юзтагина отдим, холос.

— Балки, юз элликтадир. Хотининг бола-чақалари билан қандай хурсанд бўлишини тасаввур қиляпман.

Йигитнинг юраги оғир бир армон билан сиқилди. Хўрлиги келиб томоғига бир нима тиқилди. Тўғри, ичкиликдан хотинигаям, бола-чақагаям рўшнолик бўлмайди. Уни бирдан ҳиқичоқ тутди. Лекин унда оила деган нарсанинг ўзи йўқ. Мана, неча йилдирки, уни севади, ҳа, биргина уни, унга уйланиш орзуси, иштиёқи билан нафас олади.

Лекин мана қишлоқда қиз гўё эрга тегаётганмиш, деган миш-миш тарқалди. Чамаси, бўлажак куёв билан ҳамма нарса келишилиб, тахт қилиб қўйилган. Йигит ҳар учрашганда бу ҳақда қиздан сўрар, қиз бўйнига олмас, ҳаммаси бекор гап деб туриб оларди. Йигит бўлса бор ҳақиқатни, унинг калласида ғужғон ўйнаётган фикрларни қандай қилиб билиб олсам экан деб бошини қотиргани қотирган эди.

Мана, қиз унинг ёнида ўтирибди. Унинг юзлари ой нури билан йўғрилган. Кўзлари ўт бўлиб чақнаб турибди. Оҳ, бу кўзлар, уни ақлдан оздиради бир куни бориб. Йигитга қизнинг энг ёққан жойи ҳам, эҳтимол, унинг мана шу кўзларидир. Сукунатга чўмган юлдузли тунлар ўз ҳужрасида бедор ётаркан, унинг мана шу кўзларини тасаввур қилиб неча бор кўрган. Теран, қоп-қора порлаб турувчи бу кўзлар худди мужгонлар аро ҳаёт чашмаси каби жилоланиб, товланарди. У бу кўзларга тўйиб-тўйиб боқишга, унинг ҳаёт сувидан қониб-қониб ичишга ташна эди. О, фалак! Қачон, қачон шундай кун келади?

Йигит қизнинг қўлидан ушлади.

—Жонгинам, — унинг овозида алам уч бериб турарди.— Сен тез кунлар ичида эрга тегармишсан, шу гап тўғрими?

Севганингни қўлидан ушлаб турсанг-да, яна шундай савол берсанг, ўзиям жуда бетамизлик бўлади-да. Албатта қиз бу гапни эшитиб қўлини тортиб олди.

— Йўқ-йўқ...— Йигит сўзида туриб олди. — Менга гапнинг пўст-калласини айт. Мен ахир, барини биламан-ку. Агар эрга тегишга қарор қилган бўлсанг нимадан қўрқасан? Фақат бир нарсани тушунмай турибман, буни сир тутишга нима эҳтиёж туғилди экан? Ҳар кимнинг ихтиёри ўзида — биров билан бир ёстиққа бош қўймоқчи бўлган экан қўяверади-да. Ким унинг йўлини тўса оларди.

Қиз ҳеч нима деб жавоб бермади, фақат кўз қирини ташлаб қўйди. Йигитнинг лаблари қалтираб кетди, бир нима деб гапирмоқчи бўлиб оғиз жуфтлади, лекин нима учундир индамади. Сутдек ойдинда қиз кўзининг бир чеккасини кўрди-ю, лабини тишлаб қолди. Кейин беихтиёр унинг юзларига табассум югурди.

— Бир-биримизни севганимизга, —унинг овози бироз бўғиқ, лекин юмшоқ чиқа бошлади,— неча йил бўлди?

— Эсимда йўқ.

— Менинг эса, эсимда бор: ўтган йилдан буён. Янги йил ярмаркасида...

Қиз ўрнидан турди.

— Мен билан нима ҳақда гаплашмоқчийдинг?

— Мен... ўтиргин.

— Кеч бўлиб қолди.

— Йўғ-е, қара, ой ҳали тиккада турибди.

Қаердадир узоқда бир маромда чалинаётган дўмбира овози кела бошлади.

Ой ҳам бамайлихотир уфққа бош қўйди, уни қарши олиш учун эса ердан ўтлар ва майсаларнинг бўйлари юқорига кўтарила бошлади.

Қиз хўрсиниб қўйди. У қудуқнинг четига қайта ўтирди-да, кафти билан оғзини тўсиб шивирлади.

— Қулоқ сол...

— Нима дейсан?

— Агар биз бир-биримизга етишолмайдиган бўлсак, парвардигори олам шуни раво кўрган бўлади.

— Агар етишолмасак — бу оламдан бирга кўз юмамиз. Бу ерда худонинг нима дахли бор.

— Бўлмаган гап!

— Йўқ, бўладиган гап.

— Хўш, бу борада бир-биримиздан ўпка қилишимизнинг нима кераги бор?

— Бундан чиқди эрга тегаётганинг тўғри экан-да?

Қиз тўсатдан йиғлаб юборди.

Йигитнинг юраги хавотирланиб сиқила бошлади. Уни хавотирга солган нарса қизнинг кўз ёшлари эмас, балки, унинг ўз айбини бўйнига олишдан дарак берувчи гапларидаги оҳанг эди. Назарида эртага ўзи бу ердан қаёққадир узоқ-узоқларга кетиб қолаётгандек, у ерларда, мусофирликда оғир ва аянчли қисмат кутиб тургандек туюлиб кетди. Ёнида ўтирган қиз эса гўё хотини-ю, уни машаққатли йўлга кузатаркан, ҳижрон олдидан юм-юм кўз ёш тўкаётгандек эди.

Йигит бармоқлари билан қизнинг қовоқларини силаб қўйди. Бармоқларининг учига кўз ёши илашиб чиқди. Кейин уни лабларига олиб борди. Уни ташналик эзарди. Унинг томоғи қақраб кетди.

Қиз секин, худди айёр хотинларга ўхшаб йиғларди, кўз ёшлари ҳам бир парча булут тепага келиб бир-икки томчи ташлаб ўтиб кетгандек, дарров тўхтай қолди. Қиз узун кўйлагининг этаги билан кўзларини артди. Шоҳи этак шилдираб ерга тушди.

Қиз ўрнидан турди.

— Кетишим керак.

— Йўқ, сабр қил.

Бамбук тўсиқнинг нарёғидан яна дўмбира товуши кела бошлади.

Йигит сесканиб кетди.

—Томоша тугабдими? —қиз безовта бўла бошлади.

— Йўғ-е. Биринчи қисм тугади, энди иккинчиси бошланади.

—Барибир мен кетишим керак.

—Ўтган йили мен билан ой ботиб кетгунга қадар ўтирган эдинг.

—Лекин бу йил ўтган йил эмас.

—Худонинг буюргани шумикин?

Йигитнинг овози дард-алам билан тўла эди. У кулиб юборди, лекин кулгиси совуқ ва бўғиқ чиқди.

Қиз ўгирилиб олди.

—Мен кетаман.

Ва у дард-алам ичра адойи тамом бўлган йигит билан ойни — ҳар иккаласини ташлаб аста одимлаб кета бошлади.

— Наҳотки ташлаб кетсанг-а?

—Ҳа шундай.

Йигит лабини тишлаб қолди, кейин шундай деди:

—Билиб қўй, кетадиган бўлсанг менинг ажалим худди шу ерда етади.

Қиз илдамлаб кетаверди.

Йигит гандираклаб аста қизнинг кетидан юра бошлади.

Ой уларнинг ортидан қараб турар, гўё уларнинг ёнларида илгарилаб кетаётган сояларни олдинга қараб итараётганга ўхшарди.

Йигит бориб қизнинг қўлидан ушлади. Қизнинг оппоқ қўллари момиқдай юмшоқ, шу билан бирга шакарқамиш поясидай мустаҳкам эди.

Йигитнинг юраги шундай қаттиқ ура бошладики, назарида унинг дукиллаши тун сукунатини бузиб эшитилиб кетаётганга ўхшарди. Агар шу топда у мабодо қаттиқ ҳаяжонланмаган бўлганда эҳтимол, қизнинг қўлини бир силтаб тортиб, оёғидан чалган ва ўт-ўланлар устига йиқитиб олган бўлармиди.

Лекин у қовоғини солиб олди-ю, қизнинг башарасига тик қараб туриб шундай деб қичқирди.

— Менга ҳаммаси аён! Мен сендан шундай—йўлига сўраган-дим. Биламэн, бир ойдан сўнг, ўн иккинчи ойида сенинг тўйинг бўлади! Бевафо!

Қизнинг кўзлари алам билан ёниб кетди.

У чинқириб юборди-ю, йигитни итариб ташлаб, қишлоққа югуриб кетди.

Йигит иродали ҳамда бақувват эди. Лекин кайф шу топда бошини айлантириб юборган эди. Шунинг учун у бир гандираклаб кетди-ю, ўтлар устига юз тубан қулаб тушди.

Лекин у ўзига келиб ўрнидан туриб ўтирган чоғда, қиз йўқ, унинг қораси ҳам кўринмасди.

Ой бўлса, энди нақ уватга тегай-тегай деб қолган, шоли бошоқчалари эса баркаш ойдан сув ичмоқчи бўлгандай унга бошларини тегизишиб туришарди.

Йигит қизнинг кетидан қишлоққа кириб боргани йўқ. У ўрнидан турмасдан яна қудуқнинг бошига сирпаниб борди, қўллари билан қудуқнинг четларини ушлаб олди-да, ясси, учли тошнинг устига юзини қўйди. Йигит шу аҳволда анчагача ётди. Кайф унинг миясини тамоман чалғитиб юборган эди. Хаёллари чувалашиб фикрининг учини топиб ололмасди. Вақти-вақти билан заҳархандалик билан кулиб қўярди, кейин ғадир-будир тошни ялади-да, худди кимнингдир изини ўчиргандай кафтлари билан артди.

Йигитнинг калласи гарангсиб, нима қиларини билмай қолди. Фақатгина бир нарсани очиқ- ойдин эслаб турарди: жуда чанқаган, қуриб қолган томоғи ўт бўлиб ёняпти, оғзига шилимшиқ тупук ёпишиб қолган.

У қўлини қудуққа чўзиб у ёқ-бу ёққа силкитиб кўрди. Пастдан нималарнингдир шалоплаган товуши эшитилди—бу бир-бирини қувиб сакрашиб ўйнашаётган қурбақалар эди. Қулоғига сувнинг шилдираб, биқирлаган овози келди.

«Аҳа! Ана пастда сув!..»

У қудуққа бошини тиқди. Йигитнинг нафас товуши қудуқнинг гир айлана қилиб териб чиқилган тош деворларига урилиб акссадо қайтарди. У нимедир деб ғўлдиради ва ўзининг бўғиқ овозини тинглаб турди-да кулиб юборди.

Йигит бир амаллаб бармоқларининг учини сувга теккизди ва ҳовучлаб сув олмоқчи бўлди. Лекин у энди пастга эгилиб анчамунча чўзилиб қолган эди, шунинг учун ўзини тутиб туролмади-ю, қоронғида ғувиллаб турган сувга тушиб кетди. Қудуқнинг четига тиралиб турган оёқлари эса сирпаниб тахланган тошлардан каттакон биттасини кўчириб юборди. Одам ҳам, тош ҳам қаттиқ шалоплаган бир овоз чиқарди-ю, қудуқнинг қаърига сингиб кетди. Сув бир чайқалиб, яна тинди.

Ой нурлари билан чўмилган дала уфққа туташиб кетган эди.

* * *

Орадан бир ой ўтгандан кейин, ўн иккинчи числода қизнинг тўйи бўлиб ўтди ва у каллиғининг уйига кўчиб кетди.

Йигит бўлса ўз ўлимини жамоат уйининг дарвозаси олдида тео*-томошаси кўрсатилаётган дақиқаларда қудуқда топди.

Мана бу икки ҳодиса орасида ҳеч ким муштараклик, боғлиқлик бор деб мутлақо ўйламасди.

Лекин одамлар йигитга жуда ачинишди, чунки унинг юраги пок, қалби меҳрга сахий эди; у табиатан камгап, лекин тиришқоқ ва меҳнаткаш бир одам эди. Шу сабабли уни ҳамма иззат-ҳурмат қиларди.

Унинг ўлими сабабини ҳеч ким билолмади. Тўғри бирон кимса қизнинг эриникидан ота-онасиникига келиб кетишини кузатиш заҳматини ўз бўйнига олса-ку, эҳтимол кўп нарсаларга ойдинлик киритилган бўларди-я. Чунки у ҳар сафар азбаройи қудуқнинг яқинига йўламаслик учун, — энг яқин йўл шу ердан ўтарди, — йўлни узоқ қилиб бутун далани айланиб келарди. Эҳ-ҳе, бу билан бировнинг неча пулли иши бўларди.

Бу воқеаларнинг ҳаммасига фақат биргина ой гувоҳ эди.

Лекин қизнинг бу ёғидан кўнгли тўк эди, — чунки ойда тил-забон йўқ-да.

Русчадан Тўлқин АЛИМОВ таржимаси.

*) Тео—музикали ва драма театрларининг элементларини ўзида гавдалантирган анъанавий Ветнам театри жанри.

СССР халқ артисти Ирина Колпакова ижодида рус балет рақсининг бой анъаналари ўз ифодасини топган. С. М. Киров номидаги Ленинград академик опера ва балет театри саҳнасидаги ўнлаб партияларни муваффақиятли ижро этгани учун у 1980 йилги СССР Давлат мукофоти лауреатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

СУРАТДА: Ирина Колпакова П. И. Чайковскийнинг «Уйқудаги гўзал» балетидаги Аврора ролида.

Ю. Белинский фотоси. ТАСС фотохроникаси.

Егише ЧАРЕНЦ,
Арманистон ССР.

ЛЕНИН

Ленин! Ленин—у на минбарга
қиёс,
Ноғора шовқини, шиор ҳам эмас,
Ленин худди чўққи, жаҳоний
миқёс.
У янги мавзуки, қалбингда ўсмас
Майсадек; туғилар,
балки, бир бўрон,
Ирода, пўлатдек. Собит. Бу
мавзу—
Ҳаёт ибтидоси, мисли шоҳ
достон,
Одамзот кашф этгач
илк сўздек мангу...

Қизил арғумоқлар учар бетийиқ,
Кўпирган ёллари ёнади лов-лов,
Тақалар учқуни нақадар қуюқ,
Тақалар шуъладир, тақалар—олов.
Қизил арғумоқлар чироқдек ёқди
Заминни. Ёйилди шафақ ҳар
ёнга—
Қуюндек юксалиб, ер бўйлаб
оқди
Ҳайрату ҳаяжон солиб жаҳонга.
Туёқлар остидан сачрайди учқун,
Ерни эртанги кун ёриб чиқар
даст.
Метин пойдевор ҳам,
боқ, кунпаякун,
Зулматни енголса, олов—
муқаддас.
Аргумоқлар билар на ҳудуд,
на чек,
Кўпирган ёллари елдаги япов.
Излари нур сочар яллиғли чўғдек,
Қизил арғумоқлар— муқаддас
олов!

Абдулла ШЕР таржималари.

Қайсин ҚУЛИЕВ,
РСФСР.

ОТА МАКОН

Осмонга бош тирар баланд
Чегомда,
Қоя бошидадир ота маконим.
Мен юрмай қай жойда, шу ер
ёдимда,
Қалбимда яшайди туғилган
жойим.
У ерда ҳар нарса эди муҳайё
Меҳрга лим тўла отам нигоҳи.
Онам қалби дарё, қучоғи дунё,
Қулоғимдан кетмас алласи гоҳи.
О, қадимий у уй,
Сеҳрли маскан,
Аллалаб вояга етказган бешик.
Утмишим бирма-бир жонланар
экан,
Ланг очиқ туюлар эртамга эшик!
Ҳу ана тик қоя,
Ҳу ўша сўқмоқ,
Бизнинг уйга томон бошлаган
йўлка.
Мўркон тутун пуркар, пишар
бўғирсоқ,
Онам нон ёпмоқда тикилиб йўлга.
Токи мен тирикман
Энг табаррук жой,
Бу менинг туғилган ота маконим.
Чегем овулидир тоғу сойга бой,
Шу ерда томгандир киндигим
қони.
Келдим мен соғиниб,
Тошқўрғон ичра
Ёлғиз ўлтирибман милтиллайди
шам.
Менга ҳаёт ато этгандир аниқ
Оддий шу тош қалъа
Шу бешик бир дам!
Гарчанд ўз уйим бор
Гавжум шаҳарда
Биллур қандиллари ёритар уни.
Аммо кўнглим тусаб куз ё
баҳорда,
Утказгум бу ота юртда кунларни.
Токи тирикман мен,
Энг табаррук жой
Бу менинг ватаним—ота маконим,
Чегем овулим бу, тоғу сойга бой,
Шунда туғилганман,
Шу ерда жоним!

Рус тилидан Шамси ОДИЛ
таржимаси.

Маҳмуд ДАРВИШ,
Фаластин шоири.

ОВОЗ

Менга минор берингизлар,
Мен чақмоқларнинг
найзасини юлиб оламан,
ўчираман ёнғинларни
булутлардаги.
Менга елкан берингизлар,
Хатарли тонглар ҳам
Денгизга чиқиб
Синдирайин тўфонларнинг,
довулларнинг қанотларини.
Менга нарвон берингизлар,
қуёшга қўйиб
чиқай ҳамда унга тикай
ҳасратли ерда,
урушларда тиғлар билан
йиртилган қирмизи байроқни.
Менга от берингизлар
мен унга миниб
шамолларнинг дарғасин тутай
ва тоғ чўққисига михлаб
ташлайин.
Омоч, дала берингизлар,
Тупроққа экай
шеърларимни ва юрагимни.
Гитара беринглар,—
сукунатни тўлдирайин
нафис гулларга,
Дўстларимнинг кулгиларига...
Мен сўзладим кафтим аро
ғижимлаб қонни..
Исонинг сурати туширилган
бут!
Кўпдан буён уни қўлга
олмадим.
Қайтанга у михлар билан мени
ушлаб турибди.
Қошимга келурлар
жентельменлар гоҳ,
Баъзилари куладилар
устимдан:
«Шоир, сизга азоблимасми
қоқилган михлар?!»
Айримлари тишларини
ғижирлатади:
«Жонга тегиб кетди овозинг.
Орзу қиляпсанми?
Уни мангу тирик дея
ўйлаяпсанми?
Ҳа. Ўйлаяпман. Биламан
сизлар
бўғзимни сўйишга қодирсиз
юрагимни
болта билан қиймалашга ҳам,
Сизлар мажбур қилаоласиз
булутларни ерга қўнмоққа,
ва Нилни
бурмоққа Евфрат томон.
Буйруғингиз билан қарғалар
оппоқ бўлар ҳам тоғлар толқон.
Бироқ менинг овозим...
Майли уни тутинг, қафасга
солинг.
У—бу ерда. У—у ерда.
У—олисларда.
Уни парчинлашга қудрат йўқ
сизда.
Эркин орзу оғуши аро
У курашмоқда.

Русчадан
Янгибой ҚЎЧҚОРОВ
таржимаси.

Рунта ВЕНТА,
Латвия.

Радиотезкор шеър

Радио тўлқинлар қалбга урилар:
—Руна Рига!
—Колбиа Вильнюс!
Олам минг хил овоз тарқатиб
турар,
Сезгир приёмниклар тараб турар
сас.
Қалб —сезгир приёмник ўзи
аслида,
Вужудимиз—овоз тутгич локатор.
Қўрқаман овознинг бу бўронидан
Борлиқни менингдек забт этар
дея.
Хонамда ўзимни ёлғиз атамай
Қушлар қўшиғини ўзга чорлайман.
Жим турай бир нафас,
Вужудим қулоқ бўлсин!
Ўзимни ўзгадай бирдам эшитай,
Овозим оламга ёйилар экан.

* * *

Кўзойнагим ерга тушди,
Усиз боқдим ерга биринчи.
Бу балки белгидир
Бурнингни кўтариб юрмагин
деган!!
Авваллар юлдузга тикилар эдим,
Булут парчасидан ясаб кўзойнак.
Рўбару одамга боқар эдим хуш.
Одамга боққандай оламга қараб
Қоқилиб кетардим негадир тойиб,
О, илдизлар,
О, сиз бутоғлар,
Мен юрган йўлларда мени
чалмангиз,
Ҳатто ерга қараб юрган чоғимда.

САЙЁР таржимаси.

ҚАРДОШ БОЛГАРИЯ БЎЙЛАБ

Болгарияда халқ амалий санъати жуда узоқ тарихга эга. Каштачилик намуналари, ёғоч ўймакорлиги, олтин, кумуш, мисдан ишланган хилма-хил буюмлар бугунги кунда ҳам қатор халқаро кўргазмаларда муваффақиятли намойиш этиб келиняпти. Чапдаги суратда сиз кумуш ҳайкалчалар ясовчи ёш уста Ставри Калиновни кўриб турибсиз.

* * *

Софиядаги Кирилл ва Мефодий номидаги халқ кутубхонасини билимлар хазинаси деб атайдилар (ўнгдаги сурат). Ҳар куни бу ерда мингдан ортиқ киши фаннинг турли соҳаларига оид китоблар билан танишади.

БТА—ТАСС фотоси.

ФАН ВА ТЕХНИКА: ИЗЛАНИШЛАР, ҚАШФИЁТЛАР

ДАРАХТНИНГ СОҒЛИҒИНИ БИЛИШ

Ўрмончи қарағай танасига ихчам приборнинг ниnasини суқиб дарахтнинг ҳолати тўғрисида дарҳол маълумот олди. Бу ғалати аппаратни Узоқ Шарқ олимлари ясаганлар.

Одатда кўз билан чамалаб, шоҳ-шаббанинг қалинлиги, тананинг бўйи, пўстлоқ ва баргларнинг ҳолати аниқланарди. Диагноз сифати мутахассиснинг малакасига боғлиқ бўларди. Энди бўлса ўрмончиларнинг пухта асбоблари бор. Унинг ёрдами билан ҳатто ташқи аломатлари билинмаган ҳолда ҳам дарахтнинг турли касалликларини аниқлаш мумкин.

Янги прибор ёрдами билан диагноз қўйиш тезлиги визуал кузатишга нисбатан икки баравар юқори. Анализ сифати ҳам анча кўтарилди. Натижада дарахтлари кесиладиган жойларни тез ва аниқ белгилаб чиқиш, ўрмоннинг аҳволини прогноз қилиш мумкин бўлади. Бу прибор бўлғуси дарахтзорлар яратишга қодир сара дарахтларни аниқлашда ҳам қўл келади.

Бу янгилик синовдан муваффақиятли ўтди ва Приморье ўлкасининг ўрмон хўжаликлари ихтиёрига юборилди.

ТЕПЛОЦЕНТРАЛЬ ТЎНИ

Москвадаги теплоцентраллардан бирини қуришда қувурларга шиша пахта ёки темир-бетон тўн ўрашга эҳтиёж бўлмади. Ишчилар қувурларни траншеяга туширишиб, устидан қуюқ қовушоқ эритма қуйдилар.

— Яқин йилларда теплотрассалар шу тахлитда ётқизилади, — дейди ВНИПИэнергопромнинг бош мутахассиси Н. Ярославский. — Институтимиз ва Киев политехника институтининг коллективи яратган теплопроводлар одатдаги нормага нисбатан иссиқлик нобуд бўлишини 25 процент камайтирди. Улар лаборатория ва полигон синовларидан яхши ўтиб, турли гидрогеологик ва иқлимий шароитларда ишлатилмоқда.

Теплотрасса ётқизиш машаққатлари анча камайди, хизмат муддати эса икки баравар ошди. Иссиқ тутувчи аралашма химия ва резина саноатининг чиқитлари бўлмиш битум, смола, резина ушоғи каби сероб материаллардан тайёрланади.

С. КОРЕПАНОВ,
ТАСС мухбири.

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Т. ЙУЛДОШЕВ: Менга страхование қоидалари қандай тартибда тасдиқланиши ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Страхованиенинг айрим турлари бўйича қабул қилинадиган қоидалар барча иттифоқдош республикалар учун бир турда бўлиб, СССР Молия министрлиги томонидан тасдиқланади. Мазкур министрлик страхованиенинг айрим масалалари бўйича чиқариладиган инструкцияларни ҳам тасдиқлайди.

Мажбурий страхованиега оид асосий қоидалар СССР Олий Совети томонидан 1940 йил 4 апрелда қабул қилинган ва баъзи ўзгартишлар билан амалда бўлган мажбурий окладли страхование тўғрисидаги Қонунда ва СССР Олий Совети Президиумининг 1967 йил 20 августда чиқарган «Колхозларнинг мулкларини давлат йўли билан мажбурий окладли страхование қилдириш тўғрисида»ги Фармонида берилган.

Давлат страхованиесининг баъзи масалалари мазкур республикаларнинг қонунлари билан ҳам ҳал қилиниши мумкин. Масалан, иттифоқдош республикаларга мажбурий страхование бўйича страхование таъминоти нормаларини, страхование тўловлари ставкаларини, уларни тўлаш муддатларини белгилаш юзасидан қатор ҳуқуқлар берилган. Ана шу масалалар юзасидан баъзи қоидалар иттифоқдош республикаларнинг ўзида белгиланиши мумкин.

* * *

Н. ҲОТАМОВ: Мен ҳисоблаш машиналари ремонти бўйича ихтисосликни эгалламоқчи эдим. Шаҳримизда шундай касбни ўргатадиган ҳунар масканлари борми?

Жавоб: Ҳисоблаш техникаси бўйича мастерлик ихтисослигини шаҳримиздаги 14-ҳунар-техника билим юртига кириб эгаллаш мумкин. Бундан ташқари Ўзбекистон ССР статистика бошқармасининг Тошкент область хўжалик ҳисобидаги ўқув комбинати ҳам ҳисоблаш техникаси ремонти бўйича кенг профилдаги механикларни тайёрлайди. Чилонзордаги ҳисоблаш техникасига хизмат кўрсатиш бўйича тажриба ремонти заводида шу ихтисосдаги ремонтчи кадрларни қайта тайёргарликдан ўтказиш мумкин.

Тошкент электромеханика техникумида эса кенг профилдаги шундай мутахассис кадрлар тайёрланади.

* * *

Ш. ВАҲОБОВ: Мени бир масала қизиқтиради: айтингчи, мамлакатимиз бўйича темир йўл транспорти билан ҳар йили қанча юк ташилади?

Жавоб: Мамлакатимиз темир йўл магистраллари бўйича бир суткада ўртача ҳисобда ўн миллион тонна юк ва ўн бир миллионга яқин пассажир ташилади. Биргина ўтган йилнинг ўзида СССР темир йўл транспорти орқали 3,7 миллиард тонна юк белгиланган манзилга элтиб берилди. Барча юк обороти эса 3,4 триллион тонна-километрни ташкил этди.

* * *

О. ЭРГАШЕВА: Айтингчи, қандай категориядаги ходимларга улар меҳнат қилаётган корхонада текинга сут берилиши мумкин?

Жавоб: Соғлиққа зарарли меҳнат шароитларидаги ишларда ишлайдиган ишчи ва хизматчиларга белгиланган норма бўйича текинга сут ёки бошқа унга тенг келадиган озиқ-овқат маҳсулотлари берилади. Меҳнатнинг айниқса оғир шароитларида ишлайдиган хизматчиларга эса белгиланган нормага кўра даволаш-профилактик овқатлар ҳам берилади. Бу нарса иш шароити оғир бўлган жойларда ишлайдиган ишчи ва хизматчиларнинг соғлиғини мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этади.

ИНСОН ҚЎЛИ—ГУЛ

ИБН СИНО СИЙМОСИ

Кўҳна тарих зарварақларини ўрганимизда не-не алломаларни, уларнинг аянчли тақдирларини, аччиқ қисматларини, чарх кажрафтори уларга кулиб боқмаганини ҳис этамиз. Мозийнинг тўфону-бўронларидан ҳам устун келган, замонлар оша инсониятга ўз зиёсини, ақл-заковатини, ўткир тафаккурини бахшида этиб келаётган улуғ зотларни башарият ҳамиша ардоқлайди, унинг тафаккур меросини кўз қорачиғидек авайлайди. Абу Али ибн Сино шундай буюк сиймо эди. Шарқнинг тенги йўқ бу алломаси ўзига ўлмас шон-шуҳрат яратди. У фаннинг турли соҳаларига оид 300 га яқин асар яратди. Олимнинг биргина «Тиб қонунлари» асари унга мангулик ҳайкали бўлиб қолди.

Шундай улуғ зотнинг ҳаёти ва ижодини билган ҳар бир кишида, унинг сиймосини, қиёфасини бир кўрсам, деган умид туғилиши табиийдир. Бироқ тақдир ўйинини кўрингки, тарих бизгача алломанинг қиёфасини етказиб келолмади.

Хуллас, Абу Али ибн Синонинг сиймосини яратиш фозилу-комиллар олдида асосий муаммо бўлиб қолди. Бу шарафли вазифани бажаришга Андижон Медицина институти ижтимоий гигиена ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш ҳамда медицина кафедраси ходимлари киришдилар. Улар узоқ, машаққатли ва илмий жиҳатдан мукаммал иш олиб бордилар. Яқинда профессор Юсуф Отабекович Отабеков ва доцент Шавкат Ҳусайнович Ҳамидуллиннинг Ибн Синонинг сиймосини яратиш йўлида олиб борилган ишлар тўғрисидаги китоблари чоп этилди.

Китобнинг «Кириш» қисмида авторлар Абу Али ибн Синонинг ҳаёти ва ижоди ҳақида қисқа, лекин қизиқарли маълумотларни беришган. Олимнинг бир қатор асарлари, касалликларни аниқлагани, даволаш усуллари, устоз ва шогирдлари тўғрисида ҳам гапириб ўтилган.

«Ибн Синонинг сиймосини тиклашнинг қисқача тарихи» қисмида авторлар Шарқ ва Ғарб мамлакатларида улуғ ҳакимнинг портретини яратишга бўлган уринишлар ҳақида фикр юритишган. Авторлар таъкидлашича ҳозирги вақтда Ибн Синонинг 30 дан ортиқ портрети бор, лекин буларнинг бирортаси бир-бирига ўхшамайди. Эронлик машҳур ҳайкалтарош Абул Ҳасан Сиддиқий 1954 йилда олим хотирасига чуқур эҳтиром рамзи сифатида оқ мармардан Ибн Синонинг уч метрли ҳайкалини яратди, у Ҳамадондаги Абу Али майдонига ўрнатилди. Лекин Сиддиқий қўлида ҳам ўша пайтда олимнинг ташқи қиёфаси ҳақида ишончли маълумот йўқ эди. Зеро, у ясаган ҳайкал муаллифнинг тасаввури маҳсули эди, шунинг учун ҳам у манзур бўлиб чиқмади.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг қарорига мувофиқ Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллиги шарафига Ҳамадон шаҳри (Эрон)да янги муҳташам мақбара барпо этилди. Ҳакимнинг ҳоки эски мақбарадан янгисига олиб ўтилаётган пайтда эронлик машҳур академик Саид Нафисий Ибн Сино калла суягидан иккита фотосурат олишга ва калла суягининг битта размерини аниқлашга муяссар бўлди, кейинчалик шу фотосуратлар алломанинг ташқи қиёфасини тиклаш учун мамлакатимиз олимларига тақдим этилди. Машҳур археолог, антрополог ва ҳайкалтарош, тарих фанлари доктори М. М. Герасимов 1956 йили Ибн Синонинг ён томонидан туширилган портретини яратишга уриниб кўрди...

Шундан кейин Ибн Синонинг бюст кўринишидаги ҳайкалини яратиш билан Андижон Медицина институти олимлари шуғулланишга киришишди. Институтнинг социал гигиена ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш ҳамда медицина тарихи кафедраси мудири, профессор Ю. О. Отабеков, анатомия, социал-гигиена ва медицина тарихидан мутахассис олим, кафедра доценти Ш. Ҳ. Ҳамидуллин ва эстетика муаллимаси, ҳайкалтарош Е. С. Соколовалардан иборат авторлар коллективи иш бошлади. Медик олимлар билан санъаткор ҳамкорлиги Ибн Синонинг илмий асосланган бадиий ҳайкал-образини яратишда жуда қўл келди.

«Биз шундай мушкул вазифани зиммамизга олгандан кейин,— деб ёзишади авторлар,— Ибн Синонинг энг ишончли, илмга асосланган ҳужжатли қиёфасини яратиш билангина чегараланиб қолмасдан, балки ўрта аср Шарқининг буюк философи, мутафаккири, шоири ва давлат арбобининг бой ички дунёсини ҳам шу қиёфада акс эттиришга қарор қилдик».

Олимлар буюк донишманднинг қиёфасини тўлалигича, ифодали яратиш йўлида кўп машаққат чекдилар, кўплаб манбаларга мурожаат қилдилар, мавжуд материалларни ва адабий манбаларни синчиклаб ўргандилар, алломанинг калла суяги фотосуратини ҳар хил кўринишда текширдилар, унда қиёфани жонлантириш методикаси бўйича узоқ иш олиб бордилар... Шу тариқа машаққатли ва шарафли илмий меҳнат натижасида Абу Али ибн Синонинг ҳар томонлама асосланган, чинакам ташқи кўринишига ҳаммадан кўра яқин келадиган ҳужжатли ҳайкал портрети яратилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов Андижон Медицина институти клиника музейига ташриф буюрганида Абу Али ибн Синонинг бу бюстини кўздан кечириб, ишга юқори баҳо берди ва дарҳол бронзадан қуйишни таклиф этди. Мана шундай бюст Тошкент тажриба-ҳайкалтарошлик ишлаб чиқариш комбинатида қуйиб олинди.

СССР Медицина академиясининг Патент-лицензия хизмати синчиклаб ўтказилган экспертизадан кейин Андижонда яратилган Ибн Сино портретини илмий асосланган ва ҳақиқийлиги шубҳа туғдирмайдиган асар, деб эътироф этди.

Минг йиллар оша нодир асарлари билан номи бизгача етиб келган буюк алломанинг тафаккур нури ёғилиб турган, заковатли ва илмий асосланган сиймоси олимларимизнинг қудратли қўли, ўткир ақл-зиёси билан кўз ўнгимизда жонланди. Ўзбекистон ССР «Медицина» нашриёти бу ҳақдаги китобни ўзбек, рус ва инглиз тилларида нашр этиб, Абу Али ибн Сино тўйига чиройли туҳфа қилди.

Т. РАСУЛЕВ.

ҚАДИМИЙ ҚЎЛЁЗМАЛАР САҚЛАНМОҚДА

Тожикистоннинг турли муассасаларида сақланиб келган қадимий шарқ қўлёзмалари бир жойга тўпланди. Улар учун махсус жой қурилган бўлиб, республика Фанлар академияси қарамоғига берилган.

Қўлёзмалар залида буюк Фирдавсий «Шоҳнома»сининг XIV асрда кўчирилган энг мўътабар нусхалари, XIV—XVII аср шоирлари, файласуфлари ва математикларининг асарлари бор. Бу меросдан шарқ халқлари тарихини ўрганаётган мутахассислар кенг фойдаланмоқдалар. Қўлёзмалар сақланадиган ана шу жойда қадимий асарларнинг доимий экспозициясини ташкил этиш кўзда тутилган.

(ТАСС).

ФОТООБЪЕКТИВДА ЖОНАЖОН ТОШКЕНТ.

СУРАТДА: М. Горький проспектининг бугунги манзараси.

М. Нуриддинов фотоси.

ХАНДАЛАР

Бир киши маст одамдан сўраб қолди:

—Биродар, болалардан нечта?

—Тўртта...

—Яхши, бахтли экансан-у, ичишинг ёмон.

—Асло, хотиним билан эргашиб келган ана шу тўрт зумрашанинг баттоллик дардидан ичаман.

* * *

Холиқ ака ўғлининг одоблигини меҳмонга мақтади ва ўғлига деди:

—Қани, ўғлим, ошдан олдин нима дейсиз?

—Қани, рюмкаларни қўлга олинглар, олайлик, олдирмайлик!

* * *

Врач беморни текшираётиб сўради:

—Мабодо, ичмайсизми?

—Бўлса, қуйинг, ичамиз!

А. МИРЗАЕВ.

ҲОДИСА

Шошқалоқлик оқибати

Шаҳар социал таъминот бўлими билим юрти ўқувчиси йигирма ёшли Баҳодир Ботиров қанчалик шошилмасин, уйига ета олмади. Аниқроғи, у жуда ҳам шошилиб, атроф-теварагига яхши назар ташламади. Пушкин кўчасининг қатнов қисмини югуриб кесиб бекатга ўтмоқчи бўлди.

ЗАЗ—966 маркали 71—31 ТНФ номерли автомобиль ҳайдовчиси Алишер Юнусов бехосдан кўчани кесиб ўтаётган пиёдани кўриб қолди ва шартта тормоз бериб, уни босиб кетиш хавфининг олдини олди. Лекин Ботиров жуда шошилар эди. Баҳодир ўзини тўхтата олмай эпкини билан автомобиль чап ён томон қанотига урилди, боши эса олд томон ойнага урилди.

Унинг автомобиль билан тўқнашувида бўлган жароҳатини 15-шаҳар поликлиникасининг врачлари тўққиз кун даволашди. У шу кунларда дарсга қатнаша олмади. Йўл қонуни билимига «икки» баҳо қўйган кўча унга бир вақтнинг ўзида яхши сабоқ ҳам берди. Айтинг-айтинг бу Б. Ботиров учун сўнгги сабоқ бўлсин.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

ШИФОБАХШ ЎТЛАРНИ САҚЛАГАНДА

Ҳурматли редакция! Мени шифобахш ўтларни сақлаш қоидалари қизиқтиради. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Т. ҚАМБАРОВ,
ёш табиатшунос.

Шифобахш ўтлар хонанинг салқин, қуруқ, қоронғи, болаларнинг қўли етмайдиган жойида сақланади. Ўт солинган пачка ёки пакетни тоза картон қутичага солинг ва қопқоғини маҳкам ёпиб қўйинг.

Шифобахш ўтларни кўп миқдорда сотиб олманг, акс ҳолда уларни узоқ вақт сақлаганда уларнинг доривorlик хусусияти камаяди. Пачканинг оғзини очиб, ўтдан керагини олгач, кейин уни яна маҳкам ёпиб қўйинг, яхшиси канцелярия елими билан ёпиштириб қўйинг.

Неъматак, рябина, қора смородина сақлаш қоидаларига айниқса пухта риоя қилиш зарур, чунки ёруғликда, нам хонада, ҳарорат пасайиб кетганда улар таркибидаги витаминлар, аввало аскорбат кислота камайиб кетади.

Эфир мойи тутадиган ўсимликлар-мойчечак гули, доривор вамриана илдизи, ялпиз ва маврак (чўл ялпизи) баргини яхшилаб упаковка қилиш жуда муҳим. Уларни алоҳида сақлаш лозим, шунда ўткир ҳиди бир-бирига ўтиб кетмайди. Шунинг учун бу ўсимликларни алоҳида шиша идишларга солиб, оғзини таги пергамент қоғоз билан қопланган полиэтилен қопқоқ билан ёпиб қўйиш зарур.

Шифобахш ўтларни озиқ-овқат маҳсулотлари, янги сабзавот ва мевалар, эвувчи ҳамда дезинфекцияловчи воситалар ёнида сақлаш мумкин эмас.

Хонадаги нам ҳаво, юқори ҳарорат шифобахш ўсимликларда, хусусан уларнинг таркибида қанд бўладиган меваларида (малина ва черника) турли ҳашаротларнинг ривожланишига олиб келади.

М. ОРИФЖОНОВА.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 16/IX да **Нодирабегим**, 17/IX да **Олтин девор**, 18/IX да **Истеҳком**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/IX да **Ҳижрон**, 18/IX да **Чоллар ва кампирлар**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IX да **Гуноҳкор авлиё**, 18/IX да **Отасининг қизи**.

КИНО

15 СЕНТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ТЕЗЛИК, МАРДЛИК, МАҲОРАТ»— **Қозоғистон.**

«СОЛДАТ ЙЎЛЛАРИ БЎЙЛАБ» — **Восток.**

«АСРЛАР ЙЎЛИДАН БОРЯПМАН»—**Фестиваль.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ПЕТРОВКА —38» — **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 35-24-92), **Восток** (катта зал, жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 91-14-61), **Москва** (тоқ соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 33-05-01), **Нукус** (тоқ соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 46-70-69), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 78-86-25), **Дружба** (жуфт соатларда ва тоқ соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 66-15-75.

«АЛИ БОВО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ»— **Санъат саройи** (кичик зал: 12, 14.30, 17, 19.40, жавоб берувчи автомат телефон 44-39-51.

16 СЕНТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ТЕЗЛИК, МАРДЛИК, МАҲОРАТ»— **Қозоғистон.**

«СОЛДАТ ЙЎЛЛАРИ БЎЙЛАБ» —**Восток.**

«АСРЛАР ЙЎЛИДАН БОРЯПМАН»—**Фестиваль.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ПЕТРОВКА —38» — **Қозоғистон** (жуфт ва тоқ соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 35-24-92), **Восток** (катта зал, жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 91-14-61), **Москва** (тоқ соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 33-05-01), **Нукус** (тоқ соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 46-70-69), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 78-86-25), **Дружба** (жуфт соатларда ва тоқ соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 66-15-75.

«АЛИ БОВО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ»— **Санъат саройи** (кичик зал: 12, 14.30, 17, 19.40, жавоб берувчи автомат телефон 44-39-51.

3-БОСМАХОНА

буюртмачининг ўз материалидан ва босмахона материалидан блокнот, гувоҳнома, диплом ва ҳар хил папкалар тайёрлаб бериш учун

ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРДАН

чекланмаган миқдорда

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Радиальний проезди, 10-уй, (босмахонанинг 1-цехи). Телефонлар: 48-34-91, 48-06-55; Тарас Шевченко кўчаси, 52-уй (босмахонанинг 2-цехи). Телефон 56-86-96.

«Гордорстройремонт» трестининг механизация бошқармасига тегишли 131750 дан 131760 номергача бўлган фойдаланилмаган йўқолган

ЧЕК ДАФТАРЧАЛАРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Чилонзор районидаги 179-мактаб томонидан **Собиров Абдувоҳид** номига берилган 425075 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«ЭЛЕКТРОНИКА» МИКРОКАЛЬКУЛЯТОРЛАРИ— АЙНАН СИЗГА КЕРАКЛИ!

ОДДИЙ АРИФМЕТИКА ҲИСОБИДАН ТО МУРАККАБ ИНЖЕНЕРЛИК ҲИСОБЛАРИГАЧА ЧИҚАРИБ БЕРИШ — ЖАЖЖИ «КОМПЬЮТЕРЛАР»НИНГ ИШИДИР.

«ЭЛЕКТРОНИКА» маркали микрокалькуляторлар— иқтисодчилар, планлаштирувчилар, инженерлар, бухгалтерлар, студентлар учун жуда керакли ва ишончли ёрдамчилардир.

Клавиатураси қулай, ниҳоятда аниқ ҳисоб чиқариш, чидамлилик, юксак даражада тезкор ишлаш, ҳажми ихчам ва енгил, формаси замонавий — «БЗ—19М», «БЗ—36», «БЗ — 21», «БЗ—18А», «БЗ—18М», «БЗ—37», «БЗ—30», «СЗ—33» микрокалькуляторларнинг афзаллиги ана шундай.

«БЗ—18М» электроника микрокалькулятори катта имкониятларга эга. У арифметиканинг тўрт амалини бажаради, даражага кўтаради, илдиздан чиқаради, ўнлик ва асл логарифмаларни, шунингдек антилогарифмларни ҳисоблайди.

Унинг ҳажми: 170x86, 5x26,5 мм. Оғирлиги— 360 гр. Баҳоси— 200 сўм 60 тийин.

Агар Сиз математик ҳисоб юритишда «Электроника БЗ — 37» микрокалькулятордан фойдаланадиган бўлсангиз, мураккаб ҳисоблар секунднинг ўндан бир улушида чиқади.

У компактли ва енгил бўлиб, оддий математика қаторида, энг мураккаб илмий-техникавий ва инженерлик ҳисобларини белгиланган программа бўйича чиқаради. Кўпсонли ҳисоблар клавишни оҳиста босиш биланоқ бажарилади. Ҳисоблар натижаси ёритиш таблосида кўринади.

«ЭЛЕКТРОНИКА БЗ—37» микрокалькуляторлар техникавий характери ва ташқи кўриниши жиҳатидан чет элларда яратилган энг яхши намуналардан қолишмайди.

Унинг ҳажми: 155x78x28 мм. Оғирлиги (элементлари билан)— 0,4 кг. **«А—316» батареясида ва электр тармоғидан ишлайди. Баҳоси— 180 сўм.**

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

«ЭЛЕКТРОНИКА» «БЗ—19М», «БЗ—36», «БЗ— 21», «БЗ—18А», «БЗ— 18М», «БЗ—37», «БЗ—30», «СЗ—33» МИКРОКАЛЬКУЛЯТОРЛАРИНИ

ГУМдан харид қилиш мумкин.

ГУМ соат 9.00 дан 20.00 гача ишлайди. Дам олиш куни — душанба.

ГУМ Охунбобоев майдонида жойлашган. ГУМга 7, 8, 11, 19-трамвайлар; 8-троллейбус, 28, 29, 35, 38, 53-автобуслар; 9, 13, 1, 20, 22-такси маршрутларида бориш мумкин.

ГУМ.

«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

ТОВАРЛАР—ХАЛҚҚА

«ХАРЬКОВ» МАРКАЛИ ЭЛЕКТР УСТАРА ҲЕЧ ҚАЧОН ЭСКИРМАЙДИ

«ХАРЬКОВ» электр устаралари муттасил такомиллашиб бормоқда. Доимо ёш бўлиб кўринай десангиз, ҳар куни эрта билан «Харьков-61» электр устарасида соқолингизни олинг.

Агар Сиз бир неча кун соқол ололмаган бўлсангиз ҳам «Харьков-61» электр устараси ёрдамида соқолингизни тез ва тоза қиртишлатишингиз мумкин, бунда юз терисига ҳеч қандай шикаст етмайди: электр устарада сурилиб кетмайдиган 72 пазали пичоқ ўрнатилган.

Электр устаранинг алоҳида мосламаси билан чеккангизни, мўйлов ва бўйнингизни ростлашингиз мумкин. Устара корпусига тармоқдан қувват оладиган асбоб ўрнатилган.

«ТЕЛЕПРЕССТОРГРЕКЛАМА».

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

Сибирь ва Узоқ Шарқ қурилишларида ишлаш учун ташкилий равишда ишчиларни қуйидаги трестларга

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Находка шаҳридаги «ДАЛЬМОРГИДРОСТРОЙ», Хабаровск шаҳридаги «ДАЛЬТРАНССТРОЙ», Иркутск шаҳридаги «ВОСТСИБТРАНССТРОЙ», Приморье ўлкасининг Анисимовка станциясидаги «ПРИМОРТРАНССТРОЙ», Новокузнецк шаҳридаги 85-«МОСТОТРЯД», Ессентуки шаҳридаги «ЕССЕНТУКИСТРОЙ», «БЕРЕЗНИКИХИМСТРОЙ», «СВЕРДЛОВПРОМСТРОЙ», «РЕЖТЯЖСТРОЙ».

ЎЗБЕКИСТОН БЎЙИЧА: **Қарши шаҳридаги 13-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА.**

Меҳнат шартномасини тузган ишчиларга бир йўла бериладиган нафақа, суткалик харажат тўланади ва иш жойига бепул транспортда қатнайди.

БИЗНИНГ АДРЕСЛАРИМИЗ:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ— Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.

ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.

ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй.

ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ—Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.

ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ —М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.

КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй.

КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 89-уй.

С. РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — 22-квартал, 13-уй.

СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — Совет Армияси майдони, район ижроия комитети.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

15 СЕНТЯБРЬ—ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.15 Мультфильмлар программаси: «Бусиз мумкин эмас», «Петя ва Қизил шапкача». 18.45 «Сиз яратган боғ». 19.15 «КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК». «Приморье кўмири». 19.45 Пушкин бўлган Болдино кузининг 150 йиллигига. А. Даргомижскийнинг «Тош меҳмон» операси. ССР Иттифоқи Давлат академик Большой театрида саҳналаштирилган. 21.30 «Время». 22.05 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». Киноилова. «Ҳам яқин, ҳам олис олам». 22.55 «Дунё воқеалари». 23.10 РСФСР Давлат духовой оркестри чалади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари.

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун. «Микромультфильмлар тўплами». 18.30 «Қувноқлар даврасида». 19.00 «Чинор». Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллигига бағишланган илмий-оммабоп программа (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ижод гулшани». Тележурнал. 20.30 «Ахборот». 20.50 Т. Жалилов номли Ўзбек Давлат халқ чолғу оркестрининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллигига. Адабий театр. Абдулла Орипов. «Ҳаким ва Ажал». Кўрсатув тугагач —23.20 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Болалар учун фильм. «Гайдар Перьмда» (рус.). 20.55 «Эстетика асослари». Эстетиканинг асосий категориялари. «Гўзаллик ва хунуклик» (рус.). 21.30 «Ғаллакор ҳақида қисса». Телефильм. 22.00 «Хатарли парвоз». Бадиий фильм. (Болгария).

16 СЕНТЯБРЬ— СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Утка қишлоғи». Бадиий фильм. 11.30 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 12.35 Янгиликлар. 15.05 Янгиликлар. 15.25 «Мен она-тупроқни севаман». Ҳужжатли фильм. 15.55 «Ўқитувчига— музика дарси». 16.55 «Совет давлати ва ҳуқуқи асослари». «Совет жамиятининг сиёсий системаси». 1-кўрсатув. 17.25 Мексика мустақиллигининг 170 йиллигига. «Мексика». Телевизион ҳужжатли фильм.

18.30 «Фан оламида». Украина ССР Фанлар академияси. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «М. Сливоцкий куйлайди». 19.50 «1980 йил ҳосили учун». 20.05 «Эдвин Друд сири». Кўп серияли телевизион спектакль премьераси. Ч. Диккенснинг шу номли романи асосида. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси академик Катта хорининг концерти. 22.55 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Қора маккорларнинг тугатилиши». Қўғирчоқ фильм. 18.40 «Ёш куч». Мактаб ўқувчилари учун спорт кўрсатуви. 19.10 «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олайлик». «Ғиждувон пахта тозалаш заводи». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «144-баландлик». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм»). 20.05 Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллигига. «Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институти— буюк олим юбилейига». 20.30 «Ахборот». 20.50 Муқимий номли Республика Давлат музикали театри ёш ижрочиларининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.20 «Телевидение экранида биринчи марта». «Ўзгалар деб». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 23.40 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Болалар учун фильм. «Футбол — сеҳрли сўз». 20.45 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. «Социалистик жамиятда ҳуқуқ ва ахлоқ». 21.15 «Болдино кузи». Телефильм. 21.45 «Ер ва эл». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси.

Ўзбекистон давлат физкультура институти коллективи институт ходими Р. Раимбоевга онаси

Ойтўра СОИПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат —33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

15 СЕНТЯБРЬ, 1980 й. Р—03217. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2186. 7